

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky

Ročník XVI, jún 2012

ISSN 1338-8010

Zelenina

Situačná a výhľadová správa k 31.12.2011

VÚEPP

Trenčianska 55, 824 80 Bratislava
Tel. číslo: ++421/2/58243 225
E-mail: vuepp@vuepp
URL <http://www.vuepp.sk>

MPRV SR

Dobrovičova 12
Bratislava 812 66

Autor:

Ing. Eva MERA VÁ

Odborný garant za MPRV SR:

RNDr. Mária POHANKOVÁ

Zdroje informácií:

Colné riaditeľstvo SR

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi PR

Ministerstvo zemědělství ČR

Pôdohospodárska platobná agentúra SR

Slovenský konzervárenský zväz

Slovenská zeleninárska únia

Štatistický úrad SR

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor

VÚEPP Bratislava
ISSN 1338-8010

ÚVOD	6
SÚHRN	6
1 Regulačná a podporná politika	7
<i>1.1 Colné opatrenia .....</i>	<i>7</i>
<i>1.2 Licenčná politika .....</i>	<i>7</i>
<i>1.3 Dotačná politika .....</i>	<i>7</i>
<i>A Štátna pomoc.....</i>	<i>7</i>
<i>B Priame platby.....</i>	<i>9</i>
<i>C Program rozvoja vidieka.....</i>	<i>10</i>
<i>D Spoločná organizácia trhu v sektore ovocie a zelenina.....</i>	<i>14</i>
<i>E Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky.....</i>	<i>19</i>
2. Situácia na trhu v SR.....	20
<i>2.1 Plochy a produkcia zeleniny .....</i>	<i>21</i>
<i>2.2 Spotreba zeleniny .....</i>	<i>28</i>
<i>2.3 Spracovanie zeleniny .....</i>	<i>30</i>
<i>2.4 Kontroly .....</i>	<i>32</i>
<i>2.4.1 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami.....</i>	<i>32</i>
<i>2.4.2 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia, zeleniny.....</i>	<i>36</i>
<i>2.5 Ceny zeleniny .....</i>	<i>38</i>
<i>2.6 Zahraničný obchod so zeleninou .....</i>	<i>40</i>
<i>2.6.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu.....</i>	<i>40</i>
<i>2.6.2 Zahraničný obchod SR s EÚ.....</i>	<i>44</i>

PRÍLOHY

Zoznam použitých skratiek

AEP	Agroenvironmentálne platby
ATIS	Agrárne trhové informácie Slovenska
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
čl.	článok
EHEC	Enterohaemorrhagic Escherichia coli
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EÚ	Európska Únia
ES	Európske spoločenstvo
GAEC	Good Agricultural and Environmental Conditions
ha	hektár
JOPT (SOPT)	Jednotná (Spoločná) organizácia poľnohospodárskych trhov
kg	kilogram
CHOP	chránené označenie pôvodu
CHZO	chránené zemepisné označenie
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MJ	Merná jednotka
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MRRW	Ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
NK	nariadenie Komisie
NR	nariadenie Rady
NV	nariadenie vlády
OP	operačný program
OV/SV	organizácia výrobcov / skupina výrobcov
p. b.	percentuálny bod
PP	priame platby
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
SAPS	Single Area Payment Scheme
SFS	School Fruit Scheme (Program školské ovocie)
Sk, SKK	slovenská koruna
SKZ	Slovenský konzervárenský zväz
SP	Spracovateľský podnik
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
tis.	tisíc
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky

VMP	Volume Marketing Production
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
ZTŠ	záruka tradičnej špeciality
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

Úvod

Predkladaná situačná a výhľadová správa nadväzuje na správu vypracovanú v júni 2011. Jej účelom je zhodnotiť situáciu na trhu so zeleninou v Slovenskej republike v roku 2011 a predpokladať vývoj na rok 2012.

Správa je k dispozícii na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, vo Výskumnom ústave ekonomiky pôdohospodárstva a potravinárstva a na stránke internetu <http://www.vuepp.sk>.

Súhrn

Celková plocha spôsobilá na osev v roku 2011 v SR mala výmeru 1 358,4 tis. ha. Z toho orná pôda využitá na zeleninu predstavovala 10,2 tis. ha (0,75 %), čo predstavuje podiel o 0,25 % menší ako v roku 2010.

Na zberovej ploche 30 334 ha (na ornej pôde spolu s odhadom v domácich záhradkách), čo znamená pokles oproti roku 2010 o 0,7 %, sa pri priemernej hektárovej úrode 12,14 t urodilo 314 855 t zeleniny, t. j. o 10,7 % viac ako v roku 2010.

V dôsledku zvýšených hektárových úrod sa produkcia všetkých druhov zeleniny zvýšila. Plodovej zeleniny sa urodilo 120 060 t, hlúbovej 78 119 t, koreňovej 51 085 t, cibulovej 37 556 t, strukovej 7 999 t a 5 053 t listovej zeleniny.

Zakrytá zberová plocha zeleniny sa v roku 2011 v porovnaní s rokom 2010 zväčšila na 107,78 ha (+62,5 %). Očakávala sa výrazná úroda plodovej zeleniny, ale vplyvom krízy EHEC sa produkcia zvýšila mierne, a to o 3,9 % na 5 918,9 t. Hektárová úroda sa znížila na 54,92 t (-36,1 %). Kríza EHEC spôsobila aj zníženie spotreby zeleniny a straty na ziskoch.

Spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov celkom (v hodnote čerstvej) v roku 2010 predstavovala 513 691 t, čo je medziročný pokles o 41 621 t (-7,5 %). Spotreba čerstvej zeleniny činila 364 334 t, čo je menej o 21 888 t (-5,7 %).

Spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov na obyvateľa sa znížila o 7,7 kg na 94,8 kg a spotreba čerstvej zeleniny sa znížila o 4,3 kg na 67,0 kg. Rajčiaky sú najkonzumovanejšou zeleninou, druhou je kapusta a treťou mrkva. Najmenej sa konzumuje špenát, fazuľa, cesnak, zeler, hrach, šalát a petržlen.

Spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov celkom (v hodnote čerstvej) v roku 2011 predstavovala 101,5 kg a spotreba čerstvej zeleniny 75,0 kg na obyvateľa.

Priemerné ročné ceny výrobcov zeleniny sa v roku 2011 medziročne zvýšili u dvanástich sledovaných druhov a u desiatich znížili. Najvýraznejšie zvýšenie bolo zaznamenané u karotky s vňaťou, petržlenu s vňaťou a rajčiakov. Zníženie cien, ktoré bolo menej výrazné, najviac sa prejavilo u papriky a šalátu.

V roku 2011 sa dovoz zeleniny medziročne zvýšil o 1,6 % na 265 986 t. Najvyšší podiel na dovoze mala mrkva, kapusta s karfiolom a brokolicou, cibuľa a rajčiaky.

Vývoz zeleniny klesol o 49,9 % na 28 115 t. Najväčší objem vývozu predstavovala zelenina varená, mrazená, ostatná zelenina čerstvá alebo chladená a cibuľa.

Záporná hodnota salda zahraničného obchodu sa zvýšila o 11,2 % na -140 762 tis. €.

V zahraničnom obchode so spracovanou zeleninou v roku 2011 predstavoval dovoz 50 027 t (-1,5 % v porovnaní s rokom 2010), vývoz 20 982 t (+35,1 %). Trvale záporné saldo dosiahlo hodnotu 34 mil. €, čo je o 4 mil. € menej ako v roku 2010.

1. Regulačná a podporná politika trhu

1.1 Colné opatrenia

V roku 2011 bolo v platnosti nariadenie Komisie (ES) č. **861/2010** z 5. októbra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

Od 1. januára 2012 je v platnosti nariadenie Komisie (EÚ) č. **1006/2011** z 27. septembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku
Podrobnejšie údaje sú v prílohe č. 2.

1.2 Obchod s tretími krajinami

Obchod s tretími krajinami sa vykonáva podľa nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov), v platnom znení. Môže sa uplatňovať systém vstupných cien, dodatočné clá po naplnení spúšťacích množstiev, dovozné a vývozné licencie na vybrané druhy ovocia a zeleniny.

Licenčný systém je uplatňovaný podľa nariadenia Komisie (ES) č. 376/2008 z 29. apríla 2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania systému dovozných a vývozných licencií a certifikátov s vopred stanovenou sadzbou náhrady pre poľnohospodárske výrobky.

1.3 Dotačná politika

Dotačná politika sa v komodite ovocie a zelenina v roku 2011 nemenila, sú možné tieto základné formy pomoci alebo podpory pestovateľom, členom organizácií a združení v sektore. Všeobecný prehľad o možnostiach podpory, vrátane aktuálnych informácií nájdete na stránke: <http://www.mpsr.sk/sk/?navID=257>

- štátna pomoc a národná podpora,**
- priame platby,**
- rozvoj vidieka,**
- spoločná organizácia trhu, program školské ovocie,**
- všeobecná propagácia.**

A Štátna pomoc (www.apa.sk/index.php?navID=124)

Štátna pomoc sa v roku 2011 poskytovala podľa:

- nariadenia Komisie (ES) č. **1857/2006** o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky pôsobiace v poľnohospodárskej výrobe, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. **70/2001**.

- **Zákona NR 267/2010 Z. z** z 10. júna 2010 o poskytovaní dotácie na kompenzáciu strát spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe, prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou.
- NV SR č. **319/2011** z 28. septembra 2011 o podpore podnikania v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka. Podľa tohto nariadenia možno získať:
  - § 3 dotáciu na účasť na výstave,
  - § 9 dotáciu na straty na poľnohospodárskych plodinách v dôsledku vyhláseného rastlinolekárskeho opatrenia,
  - § 10 dotáciu na platby poistného možno poskytnúť žiadateľovi, ktorým je farma do
    - a) 50 % oprávnených nákladov alebo výdavkov, ak je farma poistená proti stratám na poľnohospodárskych plodinách v dôsledku prírodných katastrof,
    - b) 50 % oprávnených nákladov alebo výdavkov podľa osobitného predpisu, ak je farma poistená proti stratám na poľnohospodárskych plodinách v dôsledku škodlivých organizmov alebo škodlivých činiteľov,
    - c) 40 % oprávnených nákladov alebo výdavkov podľa osobitného predpisu, ak je farma poistená proti stratám na poľnohospodárskych plodinách v dôsledku nepriaznivých poveternostných udalostí, ktoré možno prirovnať k prírodným katastrofám.

V roku 2012 je vyčlenených na úhradu poistného **1 mil. €**.

Trvanie schémy

Platnosť schémy skončí 31. decembra 2013.

Posledný termín predloženia žiadosti o dotáciu je 30. máj 2013.

Posledný termín schválenia žiadosti o dotáciu je 30. jún 2013.

- § 12 dotáciu na zvýšenie kvality poľnohospodárskeho výrobku.

Národné dotácie pre neziskové organizácie:

Národná podpora sa poskytuje podľa

- Výnosu MPRV SR z 5 mája 2011 č. **536/2011-100** o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka, v znení výnosu MPRV SR z 25. októbra 2011 č. **917/2011-100**, ktorým sa dopĺňa výnos MPRV SR z 5. mája 2011 č. 536/2011-100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka. Dotácie sa aj v roku 2012 budú poskytovať na základe výzvy MPRV SR zverejnenej na internetovej stránke www.mpsr.sk – podpory alebo <http://www.mpsr.sk/sk/?navID=257>.

B Priame platby (<http://www.mpsr.sk/sk/?navID=257>,
www.apa.sk/index.php?nav/D=123)

Priama platba sa poskytuje podľa:

- nariadenia Rady (ES) č. **73/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 1782/2003, v platnom znení,

- nariadenia Komisie (ES) č. **1121/2009** z 29. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o režimy podpory pre poľnohospodárov ustanovené v hlavách IV a V,
- nariadenia Komisie (ES) č. **1120/2009** z 29. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie režimu jednotnej platby ustanoveného v hlave III nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov,
- nariadenia Komisie (EÚ) č. **387/2010** zo 6. mája 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1121/2009, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o minimálnu požadovanú plochu na prechodné platby na ovocie a zeleninu na Cypre a režim jednotnej platby na plochu pre poľnohospodárov v Poľsku a na Slovensku,
- nariadenia vlády Slovenskej republiky č. **488/2010** Z. z. z 8. decembra 2010 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb, v znení nariadenia vlády č. 495/2011 Z. z. zo 7. decembra 2011,
- metodického pokynu MPRV SR č. č. **387/2012-550** k nariadeniu vlády SR č. 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení nariadenia vlády SR č. 495/2011 Z. z.,

Podľa oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o výške priamych platieb na rok 2011 (č. 954/2011-100) bola výška

jednotnej platby na plochu (SAPS):	155,36 €/ha
osobitnej platby na ovocie a zeleninu:	55,15 €/ha
prechodnej platby na rajčiaky:	538,37 €/ha

Podľa oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o výške doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe pre rok **2011** (č. 955/2011-100) bola výška

- doplnkovej platby na plochu:	0 €/ha
--------------------------------	---------------

Predpoklad výšky platieb pre rok **2012**:

jednotná platba na plochu (SAPS):	174,45 €/ha
doplnková platba na plochu	0 €/ha
osobitná platba na ovocie a zeleninu:	55,15 €/ha
prechodná platba na rajčiaky:	-

Prechodná platba na rajčiaky:

V roku 2011 bola podpora za spracované rajčiaky vyplatená na výmeru pestovaných rajčiakov v kalendárnom roku na základe uzatvorenej zmluvy medzi prvým spracovateľom a organizáciou výrobcov/skupinou výrobcov podľa nariadenia vlády SR č. 488/2010, formou prechodnej platby na rajčiak. V roku 2012 sa táto platba rozpustila v prospech SAPS.

V roku 2011 bola na **616,86 ha** rajčiakov vyplatená prechodná platba z prostriedkov EÚ v sume **328 528,44 €**. Bolo spracovaných **12 419,162** priemyselných rajčiakov, z čoho bolo vyrobených **1 655,809** rajčiakového koncentrátu.

Priame platby sú právne nárokovateľné v prípade, že pestovateľ predložil správne vyplnenú žiadosť do 15. mája a splní predpísané podmienky legislatívou EÚ a SR.

C Program rozvoja vidieka 2007-2013 (PRV)

Pomoc sa poskytuje podľa:

- nariadenia Rady (ES) č. **1698/2005** z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v platnom znení,
- nariadenia Rady (ES) č. **74/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) v platnom znení,
- nariadenia Komisie (ES) č. **363/2009** zo 4. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1974/2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV),
- nariadenia vlády SR č. **499/2008 Z. z.** z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka v znení neskorších doplnkov:
- nariadenia vlády SR č. **121/2009 Z. z.** z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka,
- nariadenia vlády Slovenskej republiky č. **128/2010** zo 17. marca 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka;

Podpora podľa Programu rozvoja vidieka na programovacie obdobie 2007–2013

(www.apa.sk/index.php?nav/D=121)

OS 1: zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Priorita: podpora modernizácie, inovácie a efektivity agropotravinárskeho a lesníckeho sektora

Opatrenia:

1.1 Modernizácia fariem

1.2 Pridávanie hodnoty do produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.3 Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

1.4 Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov

1.5 Odbytové organizácie výrobcov (platí pre iné komodity, než ovocie a zeleninu)

1.6 Odborné vzdelávanie a informačné aktivity

1.7 Využívanie poradenských služieb

Opatrenia Os 1 nájdete na stránke:

<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=299&navID2=299&sID=43&id=4413>

Financovanie:

Opatrenie 1.1: modernizácia fariem

v rámci tohto opatrenia poskytla PPA k 31.12.2011 v sektore zelenina podporu na 184 projektov **12 505 000,53 €**.

Opatrenie 1.2: pridávanie hodnoty do produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva poskytla PPA k 31.12.2011 v sektore ovocie a zelenina podporu na 24 projektov **20 308 112,36 €**.

Prehľad výziev a prijatých žiadostí na projektové opatrenia PRV k 31.12.2011

Číslo opatrenia (kód opatrenia)	Opatrenie	Počet prijatých ŽoNFP
1.1 (121)	Modernizácia fariem	4 186
1.2 (123)	Pridávanie hodnoty do poľnohosp. produktov a produktov lesného hosp.	276
1.3 (125)	Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohosp. a lesného hosp.	329
1.4 (122)	Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov	212
1.5 (142)	Odbytové organizácie výrobcov	66
1.6 (111)	Odborné vzdelávanie a informačné aktivity	439
1.7 (114)	Využívanie poradenských služieb	756
2.1 (226)	Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení	626
3.1 (311)	Diverzifikácia smerom k nepoľnohosp. činnostiam	809
3.2.A (313)	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť A	230
3.2.B (313)	Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu - časť B	22
3.3 (331)	Vzdelávanie a informovanie	212
3.4.1 (321)	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	626
3.4.2 (322)	Obnova a rozvoj obcí	646
3.5 (341)	Získavanie zručností, oživovanie a vykonávanie stratégií	16
4.1 (413)	Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia	85
4.3 (431)	Chod miestnej akčnej skupiny	
4.3 (413)	Vykonávanie projektov spolupráce	19
Celkom za projektové opatrenia PRV		9 555

Prameň: PPA

Všetky výzvy sú zverejnené na stránke PPA: <http://www.apa.sk/index.php?navID=256>.

OS 2: zlepšenie životného prostredia a krajiny opatrenie: platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach

Opatrenia osi 2 nájdete na stránke:

<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=47&sID=43&navID2=284>

2.1 Opatrenia zamerané na trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej pôdy

Podopatrenie 2.1.1 Platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach

Podopatrenie 2.1.2 Platby v rámci sústavy Natura 2000 a platby súvisiace so smernicou 2000/608/ES

Podopatrenie 2.1.3 Agroenvironmentálne platby

Podopatrenie 2.1.4 Platby za životné podmienky zvierat

Agroenvironmentálne platby (AEP)

Podávanie žiadosti o platbu - každoročne do 15.5. – v období trvania záväzku, počas 5 rokov. Nepredloženie žiadosti o platbu znamená vylúčenie z podpory + vrátenie platieb.

Integrovaná produkcia (§ 43 ods. 2 NV SR č. 499/2008 v znení neskorších predpisov)

Špecifické podmienky podpory

- a) aplikovať len povolené biologické a chemické prípravky na ochranu rastlín zverejnené podľa osobitného predpisu, na poľnohospodárske plodiny pestované v rámci osevného postupu na ploche zaradenej do podopatrenia používať prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú povolené pre integrovanú produkciu zeleniny, zverejňované podľa osobitného predpisu,
- b) sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu najmä počas vegetačného obdobia a využívať dostupné signalizačné metódy a technické zariadenia na sledovanie výskytu chorôb a škodcov,
- c) zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a rozbor pôdnych vzoriek akreditovanou inštitúciou najmenej raz za tri roky, najmä na chemické látky (Arzén, Olovo, Kadmium, Chróm, Ortuť),
- d) zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a odber vzoriek a analytický rozbor zeleniny akreditovanou inštitúciou, najmä na chemické látky (Kadmium, Olovo, Ortuť, Meď a Nikel) a dusičnany,
- e) používať osivo, ktoré má osvedčenie o pôvode a kvalitu štandardného osiva,
- f) viesť aktualizované záznamy o skutočnostiach uvedených v písmenách a) až e) v elektronickej podobe alebo písomnej podobe a uchovávať ich najmenej 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po roku, v ktorom bolo sledovanie uskutočnené.

Výška podpory v zeleninárstve vrátane zemiakov: **496,78 €/ha**

Ekologické poľnohospodárstvo (§ 44 ods. 1 NV SR č. 499/2008 v znení neskorších predpisov)

- nariadenie Rady (ES) č. **834/2007** z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91,
- nariadenie Komisie (ES) č. **889/2008** z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu,
- zákon NR SR č. **189/2009** Z. z. - zákon o ekologickej poľnohospodárskej výrobe.

- vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. **543/2011** zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny v platnom znení, napr. vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 72/2012 (upravuje podmienky pre národnú finančnú asistenciu) a č. 302/2012 (upravuje obmedzujúce podmienky pre riešenie plánov uznania skupín výrobcov),
- vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. **585/2011** zo 17. júna 2011, ktorým sa ustanovujú dočasné mimoriadne podporné opatrenia pre sektor ovocia a zeleniny,
- nariadenia Komisie (ES) č. **288/2009** zo 7. apríla 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o pomoc Spoločenstva pri poskytovaní ovocia a zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a výrobkov z banánov deťom vo vzdelávacích zariadeniach v rámci programu podpory konzumácie ovocia v školách v znení nariadenia Komisie (EÚ) č. 34/2011 z 18. januára 2011 a vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1208/2011 z 22. novembra 2011,
- nariadenia vlády SR č. **369/2008** z 10. septembra 2008 o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou,
- nariadenia vlády SR č. **341/2009** Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov v základných školách v znení nariadenia vlády SR č. 520/2010 Z. z.,
- výnosu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 693/2011-100 z 8. júla 2011 o poskytovaní mimoriadnej podpory producentom zeleniny,
- Národnej stratégie SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v znení neskorších predpisov, uverejnená na stránke:
<http://www.land.gov.sk/sk/index.php?navID=2&navID2=2&sID=26&id=973>,
- Národnej stratégie SR pre program podpory spotreby ovocia a zeleniny u detí a žiakov v školách – „Školské ovocie“, v znení neskorších predpisov uverejnená na stránke
<http://www.land.gov.sk/sk/index.php?navID=1&id=1667>.

Nevyhnutné zložky pre realizáciu SOPT sú **organizácie výrobcov alebo skupiny výrobcov** (OV/SV), uznané MPRV SR, ktoré môžu požiadať o nasledujúce druhy podpôr:

a) Financovanie plánov na dosiahnutie uznania skupín výrobcov

Podpora sa poskytuje na realizáciu plánov uznania (akčných plánov) a uľahčenie administratívnych operácií počas prvých piatich rokov v pomere: 75 % poskytne EÚ a 25 % členský štát

Financovanie akčných plánov v každom roku je vo výške:

- 10 % z hodnoty predanej produkcie v prvom a druhom roku,
- 8 % v treťom,
- 6 % vo štvrtom,
- 4 % v piatom roku riešenia plánu na dosiahnutie uznania.

Maximálna možná pomoc je 100 000 € v každom roku.

V roku 2012 boli prijaté v EÚ obmedzenia pre uplatňovanie investícií pre skupiny výrobcov. Celková hodnota investícií v plánoch uznania pre 27 ČŠ EÚ nepresiahne 10 mil. € v kalendárnom roku (vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 302/2012 zo 4. apríla 2012). Členské štáty sú povinné oznámiť predpokladanú výšku na plány uznania do 1. 7. v každom kalendárnom roku, pri presiahnutí 10 mil. € sa uplatní redukčný koeficient.

V roku 2011 bola 1 skupine výrobcov vyplatená za realizáciu plánu uznania za rok 2010 suma **100 000,00 €**. **PPA neviduje žiadne žiadosti o predbežné uznanie.**

Postupy na predkladanie žiadostí o uznávanie skupín výrobcov a realizovanie plánu uznania nájdete: <http://www.apa.sk/index.php?navID=209>

b) Podpora na operačné fondy a riešenie operačných programov organizácií výrobcov

Finančná pomoc z EÚ je vo výške 50 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP. Ak OV spĺňajú niektorú z podmienok podľa čl. 103d odsek 3 nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, môžu požiadať o pomoc vo výške 60 % skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP.

Maximálna celková výška pomoci je 4,1 % z VMP uvedenej na trh OV v referenčnom období alebo do výšky 4,6 % ak OV tvorí odvod 0,5 % z VMP na niektoré z opatrení krízového manažmentu.

Podporovateľné činnosti sú ustanovené v „**Národnej stratégii SR pre operačné programy organizácií výrobcov**“, ktorá je vystavená na webovej stránke MPRV SR http://ec.europa.eu/agriculture/markets/fruitveg/countries/sk/strategy_sk.pdf., kde sú aj stratégie ostatných členských krajín.

Čerpanie:

V roku 2011 boli dvom organizáciám výrobcov vyplatené finančné prostriedky vo výške **497 988,67 €** vrátane vnútroštátnej finančnej pomoci.

Postupy na predkladanie žiadostí o uznávanie organizácií výrobcov a schvaľovanie operačného programu nájdete: <http://www.apa.sk/index.php?navID=64>

c) Mimoriadna podpora pre sektor ovocia a zeleniny:

V dôsledku krízy spôsobenej enterohemoragickou Escherichiou coli (označovaná skratkou EHEC), ktorá začala koncom mája 2011, bolo prijaté dočasné opatrenie prostredníctvom mimoriadnej podpory v sektore ovocia a zeleniny. Podpora bola určená na vybrané druhy zeleniny určené na priamy konzum (rajčiaky, produkty čeľadí šalátu a čakaniek, uhorky, sladké papriky a cukety), ktoré boli stiahnuté z trhu, oberané formou zeleného zberu alebo sa neuskutočnil ich zber v období **od 26. mája 2011 do 30. júna 2011.**

V roku 2011 boli **19 žiadateľom** vyplatené finančné prostriedky vo výške **529 159,60 €**.

d) Podpora pri poskytovaní ovocia a zeleniny do vzdelávacích zariadení v rámci programu „Školské ovocie“:

V programe sa každoročne aktualizuje národná stratégia pre nasledujúci školský rok do 31. januára kalendárneho roka. V programe sa naďalej podporujú deti a žiaci od 3 do 15 rokov (škôlky, základné a špeciálne školy).

Oprávnené produkty, frekvencia dodávok sú ustanovené v národnej legislatíve a národnej stratégii pre program školské ovocie.

Žiadateľom o podporu je uchádzač, ktorý zabezpečuje ovocie a zeleninu do škôl, môže byť pestovateľ, obchodník, organizácia výrobcov alebo podnikateľské subjekty registrované na ŠVPS SR

Financovanie je zabezpečené vo výške 73 % zo zdrojov EÚ a 27 % zo súkromných zdrojov (rodičia/žiaci) na oprávnené náklady.

EÚ každoročne na základe žiadostí členských štátov priznáva výšku pomoci:

V školskom roku	2009/2010 bola na úrovni základnej alokácie 1 276 500 € .
	2010/2011 – je základná alokácia zvýšená na 2 502 403 €
	2011/2012 – je základná alokácia zvýšená na 2 193 452 € .
	2012/2013 – je základná alokácia zvýšená na 2 536 966,00 € .

Program sa skladá z:

- **Dodávok ovocia a zeleniny do škôl** - realizované jeden až dvakrát týždenne. Oprávnené náklady sú náklady OZ a súvisiace náklady na dopravu, distribúciu, komunikáciu vrátane informačného plagátu EÚ na školách, monitoring, hodnotenie programu a na komunikáciu (informačný plagát, informačné kampane, stretnutia a informačno-propagačný materiál) - financované z EÚ a SR (dodávateľ) obmedzené do výšky 5 alebo 10 % z priznaných zdrojov EÚ.
- **Sprievodných opatrení** – realizovaná osвета, vzdelávanie o zdravotných dopadoch, propagácia vo vzťahu k výrobe, zdravej výžive a k životnému prostrediu, vzdelávanie na školách v súlade s výživovou politikou, verejné kampane, ktoré vykonávajú všetky zainteresované rezorty, vrátane rezortu zdravotníctva a školstva – financované z národných zdrojov.

Dodávky ovocia, zeleniny a výrobkov z nich realizovalo v školskom roku 2010/2011 - 41 dodávateľov na 1 999 školách pre 461 490detí.

Celkovo sa spotrebovalo 548 544,22 kg čerstvého ovocia a zeleniny a 898 905,01 l/kg spracovaného ovocia a zeleniny . Vyplatené finančné prostriedky v školskom roku 2010/2011 boli vo výške 1 906 108,60 €.

Predpoklad čerpania finančných prostriedkov v školskom roku 2011/2012 je 2,1 mil. €.

Podrobné informácie o programe sú na web stránke www.skolskeovocie.sk. V časti Monitoring/Hodnotenie nájdete dokument Hodnotiaca správa uplatňovania programu školské ovocie za školský rok 2010/2011.

Do konca júna 2012 je potrebné predložiť žiadosti na šk. rok 2012/2013.

Postupy na predkladanie žiadostí o zabezpečovanie dodávky a žiadostí o platbu za realizované dodávky nájdete: <http://www.apa.sk/index.php?navID=230>.

Časový harmonogram pre administráciu organizovania trhu v komodite čerstvé ovocie a zeleninu pre rok 2012

1. január	Zahájenie implementácie nových schválených OP (žiadosti podané do 15. septembra 2011) podľa „Metodického postupu pre žiadateľov o schválenie operačného programu a financovanie operačných fondov organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov (ďalej len „Metodický postup pre OP“)
1. januára - 15. február	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie štvrťročných platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december 2011 podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu za predch. rok“ OV môžu predkladať žiadosti o vnútroštátnu finančnú pomoc
Do 31. marca	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za druhý polrok 2011/ročnú platbu 2011 podľa „Metodického postupu pre AP“ Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. septembra do 31. decembra 2011) v programe „Školské ovocie“.
1. – 30. apríl	OV môžu požiadať o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie apríl až jún 2012 podľa „Metodického postupu pre OP“
Do 30. apríla	OV môžu žiadať o 1. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie január – marec 2012 podľa „Metodického postupu pre OP“
Do 30. apríla	SV, ktoré zrealizovali posledný rok akčného plánu, musia podať žiadosť o uznanie ako OV
1. mája do 30. júna	Prijímanie žiadosti o zabezpečovanie dodávky ovocia, zeleniny a výrobkov z nich pre školský rok 2012/2013
Do 30. júna	Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. januára do 31. marca 2012) v programe „Školské ovocie“.
1. – 31. júl	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie júl až september 2012 podľa Metodického postupu pre OP“
Do 31. júla	OV môžu žiadať o 2. štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie apríl – jún 2012 podľa „Metodického postupu pre OP“
15. september	OV môže podávať žiadosť o uznanie ako OV a schválenie nového OP, ktorý sa bude realizovať od 1. januára 2013 OV môže podávať žiadosť o uplatnenie zmien a doplnkov do schváleného operačného programu pre nasledujúci rok realizácie OP. Zmeny a doplnky sa začnú uplatňovať od 1. januára nasledujúceho roka
Do 30. septembra	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov za prvý polrok 2012 podľa „Metodického postupu pre AP“ Prijímanie žiadosti o poskytnutie pomoci (za obdobie od 1. apríla do 30. júna 2012) v programe „Školské ovocie“
1. – 31. október	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie október až december 2012 podľa „Metodického postupu pre OP“
31. október	OV môžu žiadať o 3. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie júl – september 2012 podľa „Metodického postupu pre OP“
15. december	PPA informuje všetky OV o schválenej výške finančnej pomoci na realizáciu OP (v náležitých odôvodnených prípadoch môže PPA rozhodnúť do 20. januára 2013. Výdavky na realizáciu OP sú oprávnené od 1. januára 2013. Posledný termín podávania žiadostí o predbežné uznanie SV, ktorý predchádza prvému roku riešenia AP. Nové SV spolu so žiadosťou o predbežné uznanie, predkladajú AP.
1. január 2013	Zahájenie implementácie schválených OP podľa žiadosti, ktoré boli podané do 15. septembra 2012.
1. januára – 15. februára 2013	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie čiastkových platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“ OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“ OV môžu predkladať žiadosti o vnútroštátnu finančnú pomoc

* zálohová platba predpokladá zloženie finančnej zábezpeky vo výške 110% na príslušné obdobie

Harmonogram pre program „Školské ovocie“

Harmonogram pre organizácie výrobcov a operačné programy

Harmonogram pre skupiny výrobcov a akčné plány

d) Obchodná politika v komodite ovocie a zelenina v rámci JOPT

Pri dovoze ovocia a zeleniny do Spoločenstva nie je vo všeobecnosti potrebná dovozná licencia. V rámci obchodnej politiky s tretími krajinami sa môžu uplatňovať kvóty na dovoz cesnaku a konzervovaných šampiňónov rodu *Agaricus*. Pre tieto dovozy do Spoločenstva musí dovozca predložiť dovoznú licenciu.

Vývoz ovocia a zeleniny nepodliehal v roku 2011 licenčnému konaniu.

Dovoz cesnaku:

Dovoz cesnaku sa administruje v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. **341/2007** o otvorení a ustanovení správy colných kvót a zavedení systému dovozných licencií a osvedčení o pôvode vzťahujúcich sa na cesnak a niektoré ďalšie poľnohospodárske výrobky dovezené z tretích krajín. Žiadosti sa podávajú na štvrťroky:

- 1. štvrťrok: jún–august
- 2. štvrťrok: september–november
- 3. štvrťrok: december–február
- 4. štvrťrok: marec–máj

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo v (kg) na základe doposiaľ vrátených licencií
Bezkvótový cesnak	0712 90 90	217 500	217 500	217 500
	0703 90 00 80	2700	2 700	2 700
	0710 80 95	73500	73 500	73 500
Kvótový cesnak	0703 20 00	1 722 240	196 527	196 4767

Dovoz konzervovaných húb:

Dovoz konzervovaných húb sa administruje v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. **1979/2006** ktorým sa otvárajú tarifné kvóty a ustanovuje ich správa na konzervované huby dovezené z tretích krajín.

Žiadosti sa podávajú počas prvých päť pracovných dní januára.

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (kg)	Udelené množstvo (kg)	Skutočne dovezené množstvo (kg)
Konzervované šampiňóny	2003 10 30	1 589 694	1 239 112	1 180 350,14

<http://www.apa.sk/index.php?navID=46> – vydávanie licencií na cesnak

<http://www.apa.sk/index.php?navID=46> – vydávanie licencií na spracované ovocie a zeleninu

E. Ostatné podpory v rámci dotačnej politiky:

Propagácia poľnohospodárskych výrobkov:

- nariadenie Rady (ES) č. **3/2008** zo 17. decembra 2007 o informačných a propagačných akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách,
- nariadenie Komisie (ES) č. **501/2008** z 5. júna 2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 o informačných a propagačných

akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách,

- nariadenie Komisie (ES) č. **1313/2008** z 19. decembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 501/2008, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 o informačných a propagačných akciách na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách.

Financovanie: 60 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje / 20% SR pre OZ;

50 % EÚ / najmenej 20 % súkromné zdroje / 30% zvyšok SR iné komodity.

Žiadosti a návrhy projektov sa predkladajú na Pôdohospodársku platobnú agentúru v termíne do 31. marca pokiaľ ide o tretie krajiny a do 30. novembra daného roku pokiaľ ide o vnútorný trh.

Informačné a propagačné programy, ktoré realizujú zväzy a iné odvetvové a medziodvetvové organizácie nájdete na stránke:

<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=40&navID2=874>

Kontroly uplatňované podľa podmienok spoločnej organizácie trhu sú ustanovené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 543/2011 alebo pre školské ovocie podľa nariadenia (ES) č. 288/2009 (v prvom polroku 2011 boli vykonávané podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1580/2007).

- kontroly zhody s obchodnými normami (ŠVPS SR),
- kontroly podmienok a financovanie nástrojov organizácie trhu a školské ovocie (PPA).

2 Situácia na trhu v SR

Klimatické podmienky pre pestovanie zeleniny v roku 2011 boli priaznivé, až na výskyt jesenných dažďov. Produkcia zeleniny bola najvyššia od roku 2006, jej odbyt však významne ovplyvnila kríza v dôsledku rozšírenia nákazy spôsobenej baktériou EHEC. Problémy mali hlavne pestovatelia uhoriek, rajčiakov, sladkej papriky, cukiet a určitých produktov čeľadí šalátu a čakaniek. V dôsledku rizík spojených s krízou stratili spotrebitelia dôveru v tieto druhy zeleniny a nekupovali ich. EK vydala 17. júna 2011 výnimočné krízové opatrenie vo forme vykonávacieho nariadenia Komisie č. 585/2011, podľa ktorého sa poskytla pomoc všetkým členským štátom v sektore ovocia a zeleniny (podrobnejšie príloha č. 3).

2.1 Plochy a produkcia zeleniny

Vývoj zberových plôch zeleniny na ornej pôde (ha)

Tabuľka č. 1

Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	841	1 079	739	668	559	548	587	107,1
Kapusta červená	44	37	43	34	33	24	11	45,8
Kapusta pekinská	32	23	23	17	4	4	6	150,0
Karfiol	210	253	164	141	117	171	146	85,4
Brokolica	42	22	17	13	9	33	41	124,2
Kel hlávkový	90	79	41	33	27	33	27	81,8
Kel ružičkový	32	0	0,3	D	0	D	-	-
Kaleráb	87	94	61	35	36	39	46	117,9
Zeler	25	45	43	40	31	32	28	87,5
Mrkva a karotka	482	555	401	455	387	347	286	82,4
Petržlen	341	381	277	247	241	342	338	98,8
Repa červená	50	43	33	20	23	33	37	112,1
Red'kovka	55	65	18	13	22	83	21	25,3
Uhorky nakladačky	394	334	196	166	151	145	130	89,7
Uhorky šalátové	106	102	95	68	70	116	73	62,9
Melóny cukrové	627	130	84	65	45	39	55	141,0
Dyňa červená	150	403	278	219	224	210	191	91,0
Paprika	633	568	467	365	383	352	297	84,4
Rajčiaky konzumné	256	253	244	163	159	137	154	112,4
Rajčiaky priemyselné	960	867	776	613	601	403	613	152,1
Cibuľa	778	765	756	780	622	804	804	100,0
Cesnak	60	64	75	29	25	22	43	195,5
Pór	5	5	2	1	1	1	1	100,0
Šalát hlávkový	31	34	22	36	36	36	26	72,2
Špenát	1	6	53	169	187	130	128	98,5
Fazuľa struková	25	17	3	1	1	1	7	700,0
Hrach strukový	1 034	243	189	327	1 301	1 645	1 332	81,0
Špargľa	412	304	317	366	359	360	357	99,2
Kukurica cukrová	1 272	1 553	1 769	1 898	1 137	2 017	1 965	97,4
Cukety	52	53	37	28	33	14	32	228,6
Tekvica	863	365	617	459	659	1 395	1 581	113,3
Baklažán	-	2	1	D	1	-	-	-
Ostatná zelenina	33	51	28	13	65	111	37	33,3
Orná pôda spolu	10 023	8 795	7 870	7 482	7 547	9 626	9 401	97,7

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

Produkcia zeleniny na ornej pôde (t)

Tabuľka č. 2

Zelenina	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	21 127	26 521	18 918	18 212	13 896	10 700	15 059	140,7
Kapusta červená	610	604	834	614	745	517	410	79,3
Kapusta pekinská	717	555	408	78	88	35	102	291,4
Karfiol	2 514	2 919	1 925	1 367	1 194	981	1 333	135,9
Brokolica	197	147	184	119	99	30	185	616,7
Kel hlávkový	944	1 131	713	437	543	508	476	93,7
Kel ružičkový	27	2	2	D	0	D	-	-
Kaleráb	1 412	1 395	919	457	495	378	688	182,0
Zeler	262	637	576	581	398	340	303	89,1
Mrkva a karotka	11 284	12 972	7 801	9 435	7 934	7 159	7 024	98,1
Petržlen	3 557	6 139	1 755	3 257	2 124	2 601	3 657	140,6
Repa červená	1 023	576	514	402	426	610	872	143,0
Red'kovka	549	493	86	82	131	46	140	304,3
Uhorky nakladačky	5 152	4 814	2 300	1 540	1 531	1 130	1 235	109,3
Uhorky šalátové	4 440	5 031	2 728	3 207	3 766	3 580	4 531	126,6
Melóny cukrové	1 605	1 540	568	329	455	190	321	168,9
Dyňa červená	9 404	6 042	4 033	2 497	2 888	1 519	1 847	121,6
Paprika zeleninová	8 730	8 897	7 815	5 108	6 727	4 073	6 266	153,8
Rajčiaky konzumné	32 441	10 620	9 901	8 977	7 475	5 598	7 511	134,2
Rajčiaky priemyselné	*23 592	*24 940	*19 265	*21 621	*18 510	*4 871	*11 577	237,7
Cibuľa	12 582	13 124	8 938	14 981	12 831	14 659	21 594	147,3
Cesnak	164	275	435	91	84	104	269	258,7
Pór	67	47	22	4	6	6	12	200,0
Šalát hlávkový	281	238	163	459	435	306	152	49,7
Špenát	1	164	640	1 994	1 627	1 079	2 041	189,2
Fazuľa struková	128	31	7	3	3	3	23	766,7
Hrach strukový	2 498	575	398	381	2 892	2 428	4 749	195,6
Špargľa	1 409	1 080	1 112	1 242	1 296	744	1 003	134,8
Kukurica cukrová	5 896	5 708	4 966	18 743	6 887	9 432	11 648	123,5
Cukety	1 156	1 534	770	706	555	181	582	321,5
Tekvica	11 055	785	421	771	976	3 676	2 776	75,5
Baklažán	-	70	23	D	2	-	-	-
Ostatná zelenina	222	245	253	91	324	237	241	101,7
Zelenina spolu	141 398	139 850	99 393	117 805	97 250	77 721	108 627	139,8

Prameň: ŠÚ SR, PPA

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

*podľa údajov PPA produkcia priemyselných rajčiakov bola:

v roku 2004: 29 622 t, v roku 2005: 23 558 t, v roku 2006: 26 995 t, v roku 2007: 20 604 t,

v roku 2008: 23 589 t, v roku 2009: 21 245 t, v roku 2010: 1 400 t, v roku 2011: 12 419 t

Vývoj zberových plôch zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (ha)

Tabuľka č. 3

Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	4 521	4 448	3 911	3 827	3 718	3 707	-	-
Kapusta červená	366	423	429	420	420	411	-	-
Kapusta pekinská	22	23	23	23	4	4	-	-
Kapusta spolu	4 909	4 894	4 363	4 270	4 142	4 122	4 150	100,7
Karfiol	974	990	906	873	849	903	878	97,2
Brokolica	87	114	129	125	121	145	153	105,5
Kel hlávkový	846	917	879	882	876	881	876	99,4
Kel ružičkový	46	78	108	108	108	108	108	100,0
Kaleráb	988	1127	1 144	1 177	1 179	1 181	1 189	100,7
Zeler	221	241	245	242	233	233	230	98,7
Mrkva a karotka	2 720	2 792	2 568	2 562	2 494	2 454	2 393	97,5
Petržlen	1 179	1 155	1 052	1 022	1 016	1 116	1 113	99,7
Repa červená	227	278	298	285	288	298	302	101,3
Red'kovka	195	197	157	152	161	222	160	72,1
Uhorky nakladačky	1 381	1 355	1 243	1 213	1 198	1 192	1 177	98,7
Uhorky šalátové	957	992	1 006	978	981	1 027	983	95,7
Melóny cukrové	201	191	146	126	106	101	116	114,9
Dyňa červená	672	502	393	334	339	326	307	94,2
Paprika	2 296	2 219	2 119	2 067	2 084	2 053	1 998	97,3
Rajčiaky konzumné	2 441	2 431	2 331	2 321	2 321	2 300	-	-
Rajčiaky priemyselné	908	871	780	617	601	403	-	-
Rajčiaky spolu	3 349	3 302	3 111	2 938	2 922	2 703	2 929	108,4
Cibuľa	2 434	2 421	2 402	2 346	2 188	2 370	2 369	100,0
Cesnak	603	614	625	529	526	523	544	104,0
Pór	18	18	15	14	14	14	14	100,0
Šalát hlávkový	286	288	296	310	310	310	300	96,8
Špenát	59	65	112	229	246	190	188	98,9
Fazuľa struková	181	216	222	220	220	220	225	102,3
Hrach záhradný	1 749	959	894	1 032	2 006	2 350	2 038	86,7
Špargľa	247	304	304	304	358	360	357	99,2
Kukurica cukrová	1 473	1 919	2 135	2 264	1 503	2 383	2 331	97,8
Cukety	613	755	761	832	837	818	836	102,2
Tekvica	1 211	761	1 052	894	1 094	1 829	2 015	110,2
Baklažán	-	14	18	18	18	17	17	100,0
Ostatná zelenina	119	114	95	80	132	111	37	33,3
Zelenina spolu	30 241	29 795	28 870	28 426	28 547	30 559	30 334	99,3

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyskytol

* rajčiaky spolu

Priemerné hektárové úrody zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľ'ov (t)

Tabuľka č. 4

Zelenina	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	12,91	13,63	13,01	13,06	12,28	11,46	-	-
Kapusta červená	10,60	10,30	10,51	10,22	10,55	10,21	-	-
Kapusta pekinská	32,32	24,29	24,29	24,29	20,93	9,48	-	-
Kapusta spolu	12,82	13,39	12,82	12,84	12,11	11,33	12,30	108,6
Karfiol	10,12	11,40	11,31	11,03	11,14	6,83	7,42	108,6
Brokolica	9,30	8,36	9,31	9,09	9,29	4,49	5,26	117,1
Kel hlávkový	10,10	9,84	9,78	9,51	9,69	7,89	7,90	100,1
Kel ružičkový	7,77	7,37	7,580	7,50	7,50	7,50	7,50	100,0
Kaleráb	11,41	11,15	10,83	11,64	11,65	9,92	10,12	102,0
Zeler	8,58	9,72	9,48	9,63	9,22	8,95	8,91	99,6
Mrkva a karotka	13,84	13,55	12,39	14,50	14,29	14,21	14,65	103,1
Petržlen	8,94	10,94	7,85	9,55	8,50	7,35	8,32	113,2
Repa červená	14,00	11,70	11,55	11,70	11,66	11,88	12,60	106,1
Red'kovka	6,80	6,36	5,56	5,70	5,69	3,75	5,79	154,4
Uhorky nakladačky	11,21	11,13	10,36	9,99	10,11	9,82	10,04	102,2
Uhorky šalátové	17,69	17,07	14,67	15,57	16,10	15,21	16,84	110,7
Melóny cukrové	10,61	10,81	7,52	6,80	9,26	7,13	7,31	102,5
Dyňa červená	15,85	14,99	14,31	12,23	13,21	8,6	10,16	118,1
Paprika zeleninová	12,51	12,90	12,58	11,91	12,59	11,48	12,90	112,4
Rajčiaky konzumné	18,22	19,07	14,94	15,06	14,38	13,73	-	-
Rajčiaky priemyselné	25,97	28,65	24,71	35,04	30,79	12,09	-	-
Rajčiaky spolu	20,32	21,60	17,39	19,26	17,76	13,49	15,39	114,1
Cibuľa	11,15	11,11	9,44	12,17	12,06	11,91	14,84	124,6
Cesnak	4,07	4,25	4,43	4,02	4,03	4,10	4,24	103,4
Pór	8,31	7,14	6,76	6,15	6,32	6,34	6,57	103,6
Šalát hlávkový	8,45	8,64	8,80	9,37	9,26	8,87	8,65	97,5
Špenát	6,96	8,52	9,27	10,47	8,24	7,81	13,02	166,7
Fazuľa struková	5,67	4,91	5,06	5,08	5,08	4,54	3,68	81,1
Hrach záhradný	2,48	3,00	3,15	2,71	2,65	2,06	3,52	170,9
Špargľa	5,70	3,55	3,55	3,55	3,62	2,07	2,81	135,7
Kukurica cukrová	5,29	4,05	3,31	9,21	5,99	4,84	5,90	121,9
Cukety	13,55	13,14	12,03	11,58	11,33	11,13	11,36	102,1
Tekvica	11,92	6,61	4,85	6,10	5,17	4,79	3,60	75,2
Baklažán	-	13,22	10,54	10,50	9,46	5,47	5,47	100,0
Ostatná zelenina	4,36	4,07	5,11	4,07	4,24	2,14	6,46	301,9

Prameň: ŠÚ SR

- údaj sa nevyštytol

V roku 2011 sa zvýšili priemerné hektárové úrody všetkých druhov zeleniny okrem zeleru (-0,4 %), šalátu hlávkového (-2,5 %), fazule strukovej, (-18,9 %) a tekvice (-24,8 %). Najvýraznejšie sa zvýšila hektárová úroda hrachu záhradného (+70,9 %), špenátu (+66,7 %), red'kovky (+54,4 %), špargle (+35,7 %), cibule (+24,6 %) a kukurice cukrovej (+21,9 %).

Celková produkcia zeleniny vrátane odhadu samozásobiteľov (t)

Tabuľka č. 5

Zelenina	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	58 370	60 617	50 329	49 991	45 674	42 479	-	-
Kapusta červená	3 883	4 361	4 515	4 295	4 426	4 198	-	-
Kapusta pekinská	717	555	555	555	88	35	-	-
Kapusta spolu	62 970	65 533	55 399	54 841	50 188	46 712	51 030	109,2
Karfiol	9 857	11 286	10 247	9 633	9 461	6 168	6 520	105,7
Brokolica	652	953	1 205	1 140	1 120	652	807	123,8
Kel hlávkový	8 540	9 020	8 602	8 382	8 487	6 953	6 921	99,5
Kel ružičkový	359	575	810	808	808	808	808	100,0
Kaleráb	11 274	12 564	12 395	13 703	13 740	11 723	12 033	102,6
Zeler	1 898	2 347	2 326	2 331	2 148	2 089	2 052	98,2
Mrkva a karotka	37 630	37 828	31 817	37 155	35 654	34 879	35 044	100,5
Petržlen	10 542	12 643	8 258	9 761	8 627	8 204	9 261	112,9
Repa červená	3 182	3 254	3 444	3 332	3 355	3 540	3 802	107,4
Red'kovka	1 329	1 254	872	867	917	832	926	111,3
Uhorky nakladačky	15 488	15 093	12 880	12 120	12 111	11 710	11 815	100,9
Uhorky šalátové	16 923	16 945	14 756	15 235	15 795	15 608	16 560	106,1
Melóny cukrové	2 134	2 069	1 097	859	984	719	850	118,2
Dyňa červená	10 650	7 519	5 625	4 089	4 479	2 790	3 119	111,8
Paprika zeleninová	28 713	28 616	26 653	24 620	26 238	23 584	25 777	109,3
Rajčiaky konzumné	37 433	38 007	35 884	34 960	33 373	31 586	32 657	103,4
Rajčiaky priemyselné	*23 592	*24 945	*19 270	*21 626	*18 510	*4 871	*12 419	255,0
Rajčiaky spolu	61 025	62 952	55 155	56 586	51 883	36 457	45 076	123,6
Cibuľa	27 145	26 902	22 662	28 544	26 394	28 222	35 157	124,6
Cesnak	2 451	2 612	2 772	2 129	2 121	2 141	2 307	107,8
Pór	147	127	102	84	86	86	92	107,0
Šalát hlávkový	2 418	2 487	2 604	2 900	2 876	2 747	2 593	94,4
Špenát	408	551	1 042	2 395	2 028	1 480	2 442	165,0
Fazuľa struková	1 025	1 062	1 122	1 118	1 118	998	828	83,0
Hrach záhradný	4 332	2 872	2 821	2 803	5 314	4 850	7 171	147,9
Špargľa	1 409	1 080	1 080	1 080	1 296	744	1 003	134,8
Kukurica cukrová	7 796	7 767	7 076	20 852	8 997	11 542	13 758	119,2
Cukety	8 311	9 925	9 161	9 629	9 478	9 104	9 505	104,4
Tekvica	14 445	5 037	5 100	5 451	5 655	8 756	7 265	83,0
Baklažán	-	186	189	186	168	93	93	100,0
Ostatná zelenina	518	466	487	325	558	237	241	101,7
Zelenina spolu	353 567	351 526	307 756	332 954	312 084	284 429	314 855	110,7

Prameň: ŠÚ SR, PPA

- údaj sa nevyskytol

D dôverný údaj

* údaj PPA

Na zberovej ploche 30 334 ha (pokles oproti roku 2010 o 0,7 %) sa urodilo 314 855 t zeleniny (+10,7 %) pri priemernej hektárovej úrode 12,14 t (na ornej pôde spolu s odhadom v domácich záhradkách).

Plodová zelenina

Najvyšší podiel na produkcii zeleniny mala plodová zelenina (37,1 %). Jej plocha sa medziročne zväčšila o 3,1 % na 10 378 ha a produkcia sa zvýšila o 10,3 % na 120 060 t. Okrem produkcie tekvice, ktorá medziročne klesla o 17,0 %, sa produkcia ostatných druhov zvýšila, najmä rajčiakov (+23,6 %) a melónov cukrových (+18,2 %). Z tejto skupiny tvoria najväčší objem rajčiaky (37,5 %) a paprika (21,5 %). Najmenší podiel pripadá na baklažány (0,1 %) a melóny cukrové (0,7 %).

Hľúbová zelenina

Druhý najvyšší podiel na produkcii zeleniny mala hľúbová zelenina (24,8 %). V roku 2011 sa dosiahol na ploche 7 354 ha (+0,2 %) objem 78 119 t (+7,0 %). Produkcia všetkých druhov tejto zeleniny sa medziročne zvýšila s výnimkou kelu hlávkového (-0,5 %) a kelu ružičkového, ktorého sa urodilo rovnaké množstvo ako v roku 2010. Najvýraznejšie sa zvýšila produkcia brokolice (+23,8 %). Kapusta tvorila 65,3 % produkcie tejto skupiny zeleniny.

Koreňová zelenina

Tento druh zeleniny tvoril tretí najvyšší podiel (16,2 %) na celkovej produkcii zeleniny. Jej plocha sa zmenšila na 4 198 ha (-2,9 %) a produkcia sa zvýšila na 51 085 t (+3,1 %). Okrem produkcie zeleru (-1,8 %) sa zvýšila produkcia všetkých ostatných druhov. Mrkva je hlavný reprezentant a jej produkcia tvorila 68,6 %.

Cibuľová zelenina

Cibuľová zelenina tvorila 11,9 %. Pozberala sa na ploche 2 927 ha, čo je o 0,7 % viac ako vlani. Produkcia sa zvýšila výraznejšie, o 23,3 % na 37 556 t. Cibuľa tvorila 93,6 % tejto skupiny.

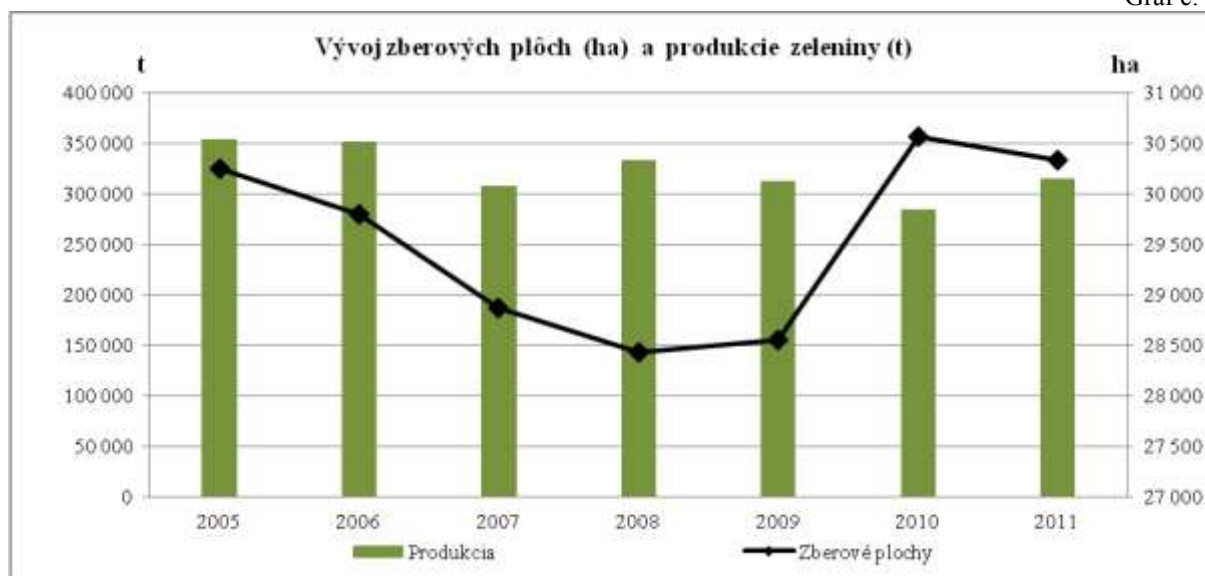
Struková zelenina

Tento druh zeleniny tvoril 2,5 % produkcie zeleniny. Medziročne dosiahol pokles plochy o 11,9 % na 2 263 ha, ale produkcia sa zvýšila vďaka výraznému nárastu hektárovej úrody hrachu (tvoril 89,6 % tejto skupiny) na 7 999 t (+36,8 %).

Listová zelenina

Podiel tejto zeleniny predstavoval 1,6 %. Plocha sa zmenšila o 2,4 % na 488 ha, ale produkcia sa zvýšila 19,1 % na 5 035 t zásluhou vysokej hektárovej úrody špenátu. Obidvaja predstavitelia tejto skupiny, šalát hlávkový a špenát, tvorili približne polovicu produkcie tejto zeleniny.

Graf č. 1

Prameň: ŠÚ SR

Celková bilancia zeleniny (ha, t)

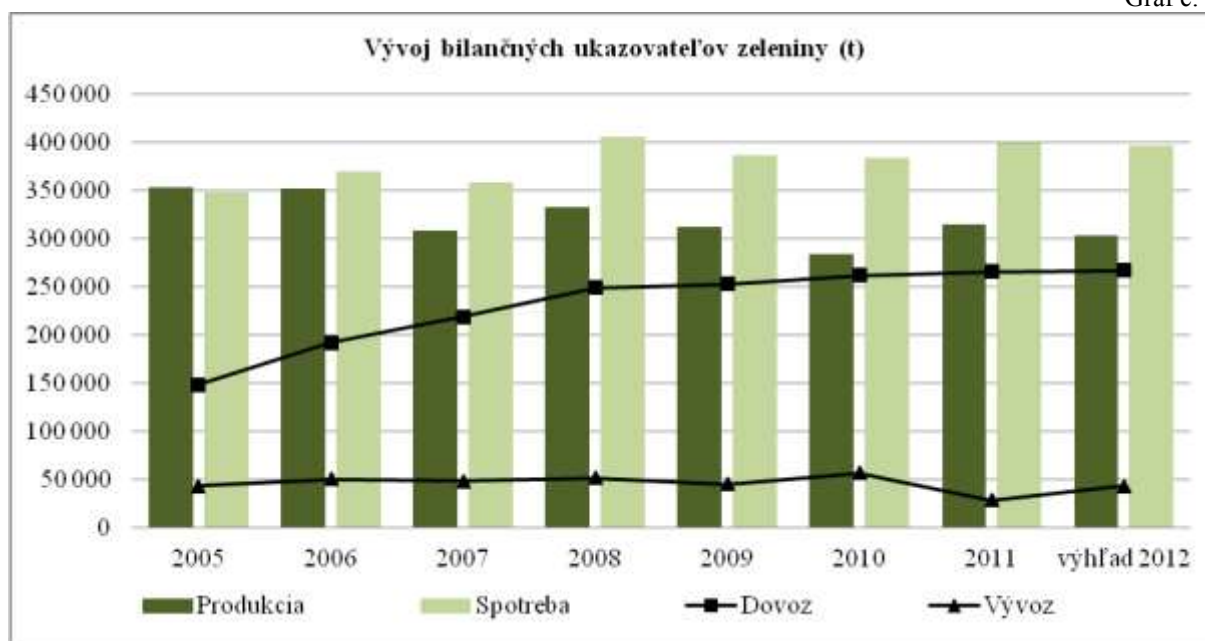
Tabuľka č. 6

Ukazovateľ	Skutočnosť				Výhľad 2012
	2008	2009	2010	2011	
Zberová plocha	28 426	28 547	30 559	30 334	30 812
Produkcia	332 954	312 084	284 429	314 855	303 238
Dovoz	248 774	252 651	261 884	265 986	267 102
Celková ponuka	581 728	564 735	546 313	580 841	570 340
Dodávky pre sprac. priem	30 356	28 081	27 090	20 736	24 200
Vývoz	51 682	45 198	56 751	28 115	42 942
Spotreba	406 008	386 222	383 581	*407 020	396 517
Ostatný predaj, spotreba a straty*	93 682	105 234	78 891	124 970	106 680
Celkové použitie	581 728	564 735	546 313	580 841	570 340

Prameň ŠÚ SR, MPRV SR, VÚEPP

*predpoklad

V roku 2011 tvorila ponuka zeleniny 580 841 t. Z tohto množstva tvorila domáca produkcia 54,2 %, čo je o 2,1 % vyšší podiel ako rok predtým. Spotreba bola pokrytá domácou produkciou na 78,7 %, ostatné použitie bolo pokryté dovozom.

Prameň: ŠÚ SR, MPRV SR, VÚEPP

Produkcia zeleniny zo zakrytých plôch

Tabuľka č. 7

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Zberová plocha (ha)	153,59	159,81	115,97	129,36	101,65	66,29	107,78	162,6
Produkcia (t)	5 702,5	6 719,2	6 935,3	8 389,6	6 753,7	5 697,8	5 918,9	103,9
Hektárová úroda (t/ha)	37,16	42,05	59,80	64,85	66,44	85,96	54,92	63,9

Prameň: ŠÚ SR

Na zakrytej zberovej ploche 107,78 ha (medziročné zvýšenie + 62,6 %) sa dosiahla produkcia zeleniny 5 918,9 t (+3,9 %). Miernejšie medziročné zvýšenie produkcie bolo v dôsledku nízkej hektárovej úrody, ktorá klesla na 54,92 t/ha (-36,1 %).

2.2 Spotreba zeleniny

Spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov celkom (v hodnote čerstvej) v roku 2010 predstavovala 513 691 t, čo je medziročný pokles o 41 621 t (-7,5 %). Spotreba čerstvej zeleniny činila 364 334 t, čo je menej o 21 888 t (-5,7 %).

Úbytok spotreby zeleniny a zeleninových výrobkov na obyvateľa predstavoval 7,7 kg a spotreba čerstvej zeleniny sa znížila o 4,3 kg.

Vývoj spotreby zeleniny (kg/obyvateľ)

Tabuľka č. 8

Druh	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Odporúčaná dávka
Zelenina a zeleninové výrobky (v hodnote čerstvej)	88,0	88,4	100,6	102,5	94,8	101,5	127,9
Zelenina čerstvá	68,7	66,4	75,1	71,3	67,0	75,0	-

Prameň: ŠÚ SR

Na rok 2011 udáva ŠÚ SR zvýšenie spotreby zeleniny a výrobkov z nej (v hodnote čerstvej zeleniny) na 101,5 kg na obyvateľa za rok (+7,1 %) a spotreba čerstvej zeleniny sa zvýšila na 75, kg na obyvateľa (+11,9%).

Spotreba jednotlivých druhov zeleniny (kg/obyvateľ)

Tabuľka č. 9

Druh zeleniny / rok	Spotreba / obyvateľ						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zelenina spolu v hodnote čerstvej*	89,9	86,7	88,0	88,4	100,6	102,5	94,6
z toho:							
rajčiaky	16,9	15,2	14,7	15,2	17,0	17,8	16,7
cibuľa	8,9	7,1	8,2	7,2	8,8	8,2	8,8
cesnak	1,2	0,9	1,2	1,5	1,4	1,2	0,7
karfiol a brokolica	3,5	2,6	3,1	3,7	4,5	4,0	2,7
kel	1,7	2,4	1,1	2,3	1,6	1,4	1,4
kapusta**	18,1	14,6	15,3	13,4	13,5	14,8	15,9
šalát	0,5	0,8	1,0	1,2	1,7	1,7	1,5
mrkva	9,5	9,3	9,4	9,9	11,8	11,5	10,4
petržlen	2,3	1,9	2,4	1,7	2,3	2,0	1,7
zeler	1,1	0,8	0,7	0,8	1,6	0,9	1,1
uhorky***	4,8	7,1	7,4	7,1	7,7	9,6	7,9
hrach	1,0	0,7	0,4	0,4	0,3	1,0	0,9
fazuľa	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
paprika zeleninová	4,6	5,3	6,5	6,1	6,0	6,7	6,5
špenát	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
kaleráb	2,7	3,0	3,5	3,5	3,8	2,7	2,3
melóny cukrové a dyňa červená	4,7	5,1	4,6	5,8	6,0	6,2	5,3
ostatná zelenina vrátane húb	7,8	9,4	8,0	8,0	12,0	12,2	10,0

* zelenina čerstvá a zeleninové výrobky v hodnote čerstvého

** všetky druhy kapusty (biela, červená, pekinská)

*** uhorky šalátové a nakladačky

Prameň: ŠÚ SR

V roku 2010 sa spotreba z osemnástich druhov zeleniny zvýšila u šiestich. Zdvojnásobila sa spotreba špenátu, o 22,2 % vzrástla spotreba zeleru a o 20,0 % spotreba fazule. Z ostatných dvanástich druhov najvýraznejšie klesla spotreba cesnaku (-41,7 %), karfiolu s brokolicou (-32,5 %), ostatnej zeleniny vrátane húb (-18,0 %), uhoriek (-17,7 %) a petržlenu (-15,0 %).

Rajčiaky ostávajú najkonzumovanejšou zeleninou, ich spotreba tvorila 17,7 % z celkovej spotreby zeleniny. Druhou zeleninou s najvyššou spotrebou je kapusta so 16,8 %, treťou mrkva s 11,6 %.

Na Slovensku sa najmenej konzumuje špenát, fazuľa a cesnak (pod 1,0 %), hrach, zeler, kel, šalát a petržlen (pod 2,0 %).

2.3 Spracovanie zeleniny

ŠÚ SR sleduje výrobu konzervovanej zeleniny len v tých podnikoch, ktoré majú nad 20 zamestnancov. Za rok 2011 uvádza len výrobu koncentrovaného a nekoncentrovaného rajčiakového pretlaku pasty a konzervovanej kvasenej kapusty.

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Tabuľka č. 10

Prodslov	Výrobok	MJ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1032110000	Rajčiaková šŕava	tis. l	-	-	-	513	463	D	-
1039172100	Nekonc. rajč. pretlak a pasta	t	-	-	-	-	-	-	655
1039172500	Konc. rajč. pretlak a pasta	t	-	-	-	-	-	-	1 475
1039175000	Konz. kvasená kapusta		-	-	-	-	-	-	17 119
1039179000	Zelenina a zmesi nemrazené	t	3 845	3 712	4 009	-	21 122	21 016	-

Prameň: ŠÚ SR

D - dôverný údaj

- údaj sa neudáva

Výroba spracovanej zeleniny členmi Slovenského konzervárenského zväzu

V roku 2011 poskytlo informácie o výrobe zeleninových výrobkov 5 členov SKZ, čo je o 1 člena menej ako rok predtým.

Výroba konzervovanej zeleniny (t)

Tabuľka č. 11

Kód CS	Výrobok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
	Sterilizovaná zelenina	15 442	11 880	8 145	12 216	9 668	15 747	162,9
2005 90 75	Kvasená kapusta	151	212	200	0	554	597	107,8
2002 90	Rajčiakový pretlak	3 599	2 806	4 032	3 988	1 840	2 279	123,9
2103 20 00	Kečup	1 413	1 774	1 416	1 510	1 420	892	62,8
	Ostatná zelenina	1 137	-	-	-	-	-	-
	Spolu	20 605	16 672	13 793	17 714	13 482	19 515	144,7

Prameň: Slovenský konzervárenský zväz (SKZ)

V roku 2011 sa vyrobilo najväčšie množstvo konzervovanej zeleniny od roku 2007. Medziročný nárast tvoril 6 033 t (+44,7 %). Najviac sa o to pričiniła výroba sterilizovanej zeleniny, ktorej objem sa zvýšil o 62,9 %. Produkcia rajčiakového pretlaku sa zvýšila o 23,9 %. Naopak, výrazne sa znížila výroba kečupu (-37,2 %).

Výrobky sú spracované nielen z domácej, ale aj z nakúpenej zeleniny.

Výroba sterilizovanej zeleniny v octe (t)

Tabuľka č. 12

Položka CS	Výrobok	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
2001 10 00	Uhorky	4 229	2 972	3 590	3 194	3 856	120,7
2001 20 00	Cibuľa	322	393	349	235	140	59,6
2001 90 20	Plody rodu <i>Capsicum</i> , iné ako sladká paprika	1 050	499	936	672	991	147,5
2001 90 75	Červená repa	689	300	603	278	1 232	443,2
2001 90 85	Červená kapusta	39	127	12	240	133	55,4
2001 90 70	Paprika zelená a červená	1 483	1 204	2 330	1 698	4 346	255,9
2001 90 96	Ostatná zelenina	1 087	761	1 166	597	164	27,5
	Spolu	8 899	6 256	8 986	6 914	10 862	157,1

Prameň: SKZ

Zeleniny v octe sa vyrobilo najväčšie množstvo od roku 2007. Oproti roku 2010 sa jej vyprodukovalo o 3 948 t viac (+57,1 %). Viac ako štvornásobne sa zvýšila výroba sterilizovanej červenej repy a dva a pol krát viac sa vyrobilo sterilizovanej papriky zelenej a červenej. Klesla výroba sterilizovanej červenej kapusty (-44,6 %) a cibule (-40,4 %).

Výroba sterilizovanej zeleniny inak ako v octe (t)

Tabuľka č. 13

Položka CS	Výrobok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
2005 10 00	Homog. zel.	358	0	465	800	752	1 012	134,6
2005 40 00	Hrášok	1 105	429	594	366	0	0	0,0
2005 40 00	Fazuľka	482	377	59	16	16	23	143,8
2005 80 00	Kukurica	41	123	60	0	0	0	-
2005 90 60	Mrkva	0	13	100	10	800	1 609	201,1
2005 90 70	Zmesi	427	493	369	452	282	489	173,4
2005 90 75	Kvasená kapusta	151	212	200	0	554	597	107,8
2005 90 80	Lečo	1 303	1 546	828	1 189	904	1 552	171,7
2005 90 80	Ostatná zelenina	767	170	27	97	0	200	-
	Spolu	4 634	3 363	2 702	3 230	3 308	5 482	165,7

Prameň: SKZ

Objem výroby sterilizovanej zeleniny inak ako v octe dosiahol za posledné roky najvyšší objem a medziročne sa zvýšil o 2 174 t (+65,7 %). Najväčšou mierou k tomu prispela zvýšená produkcia mrkvy (dvojnásobne) a leča (+71,7 %). Zvýšila sa produkcia každého druhu takto spracovanej zeleniny.

Spotreba zeleniny na spracovanie výrobkov (t)

Tabuľka č. 14

Druh zeleniny	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Kapusta biela	716	442	163	339	202	325	337	414	122,8
Kapusta červená	415	35	25	34	65	9	120	72	60,0
Zeler	363	330	56	119	6	6	37	208	562,2
Mrkva a karotka	842	742	1 010	738	763	963	935	1145	122,5
Petržlen	5	0	3	1	0	0	0	0	-
Uhorky nakladačky	1 967	4 095	3 788	2 256	1 699	1 787	1 600	1802	112,6
Paprika zeleninová	504	613	447	859	454	346	416	867	208,4
Paprika jabĺčková	0	9	100	113	100	120	16	26	162,5
Baranie rohy	534	474	388	176	200	250	161	404	250,9
Feferóny	97	278	222	222	49	140	165	226	137,0
Kapia	719	1 172	1 807	864	959	1 365	829	1774	214,0
Rajčiaky	16 475	11 942	12 247	10 850	9 338	8 911	4 239	6434	151,8
Hrášok	404	402	432	241	296	218	1	1	100,0
Fazuľka	434	45	202	177	8	8	0	0,1	-
Cibuľa	466	367	403	413	384	334	349	74	21,2
Kukurica	287	149	0	69	42	1	1	1	100,0
Červená repa	465	433	646	397	100	302	135	671	497,0
Cuketa	306	473	373	160	96	666	17	306	1800,0
Chren	-	350	400	541	400	450	350	251	71,7
Spolu	24 999	22 352	22 712	18 569	15 161	15 602	9 708	14 677	151,2

Prameň: SKZ

Zvýšenej výrobe konzervovanej zeleniny odpovedá aj jej zvýšené množstvo na spracovanie. V roku 2011 sa oproti roku 2010 použilo o 51,2 % viac zeleniny do výrobkov. Najvýraznejšie sa to prejavilo u cukety (osemnásť násobne vyššie množstvo), zeleru a červenej repy (cca päťnásobne). Znížila sa spotreba cibule (-78,8 %), kapusty červenej (-40,0 %) a chrenu (-28,3 %).

2.4 Kontroly

2.4.1 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami

Inšpektori RVPS autorizovaní na kontrolu obchodnej kvality vykonali v prevádzkach 3 352 kontrol na všetkých stupňoch obchodu.

Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Tabuľka č. 15

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho nevyhovujúcich HNM počet / (%)
Maloobchod	2 651	12 681	1 291 / 10,2
Veľkoobchod	478	1 763	53 / 3,0
Iné kontroly	112	238	1 / 0,4
Prvovýroba	111	284	3 / 1,1
Spolu	3 352	14 966	1 348 / 9,0

Prameň: ŠVPS SR

Hmotnosť plodín hodnotených na mieste (kg)

Tabuľka č. 16

HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu	6 622 663,35	6482443,81	140 219,53

Prameň: ŠVPS SR

V roku 2011 bolo ukončených právoplatným rozhodnutím 31 správnych konaní začatých v roku 2010 až 2011 a celkovo boli uložené pokuty vo výške 27 017,0 €.

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2011 bolo v laboratóriách ŠVPÚ analyzovaných spolu **755 vzoriek** čerstvého ovocia a zeleniny. Z toho **nevyhovujúcich bolo 16 vzoriek**, čo je 2,11 %. Oproti roku 2010, kedy bolo hodnotených 797 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 20 (2,5 %), to predstavuje zlepšenie kvality hodnoteného čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov o 0,4 %.

Priamo od pestovateľov ovocia a zeleniny bolo odobratých 277 vzoriek, z nich boli 2 nevyhovujúce (0,77 %). V minulom roku sa odobralo od pestovateľov 264 vzoriek (menej o 13 ako v tomto roku) a z nich bolo 5 nevyhovujúcich (1,89%). Takže v domácej produkcii ovocia a zeleniny nastalo určité zlepšenie. Nevyhovela vzorka kelu pre prekročený obsah dusičnanov a hlávkový šalát pre zistenie rezíduí pesticídov.

V obchodnej sieti sa odobralo spolu 448 vzoriek, z toho 98 bolo domácej produkcie, 233 pochádzalo z ostatných krajín EÚ a 117 z tretích krajín. Nevyhovujúca bola 1 domáca vzorka, 8 z krajín EÚ a 2 z tretích krajín.

Pri importných kontrolách čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov bolo spolu odobratých 25 vzoriek, z toho boli 3 vyhodnotených ako nevyhovujúce (mandarínky a granátové jablká z Turecka a zeleninová paprika z Macedónska).

Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené pri kontrole čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov patrilo ako i v predošlých rokoch predovšetkým prekročenie limitu rezíduí pesticídov (14 vzoriek) a dusičnanov (1 vzorka kelu z domácej produkcie), 1 vzorka zemiakov domácej produkcie bola nevyhovujúca v sensorických znakoch- mali až 38 % vnútorných chýb.

Rezíduá pesticídov boli zistené napr. v domácom hlávkovom šaláte a šalátových uhorkách, v čínskom pomele, tureckej fazuľke, granátových jablkách a mandarínkach, v španielskych broskyniach a špenáte, macedónskej zeleninovej paprike, bulharských šalátových uhorkách, citrónoch z Talianska, pomarančoch z Egypta, jahodách z ČR

Spracované ovocie a zelenina

Analyzovaných bolo **786 vzoriek** spracovaného ovocia a zeleniny. Z toho **37 nevyhovelo** požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 4,7 %. V týchto komoditách nastalo mierne zlepšenie kvality oproti roku 2010, kedy bolo odobratých 1 139 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 58, čo je 5,1 %.

Zo 786 odobratých vzoriek bolo 144 odobratých vo výrobe, z nich bolo 8 nevyhovujúcich.

V obchodnej sieti bolo odobratých 601 vzoriek, z ktorých nevyhovovalo 24. Z domácej produkcie bolo vyhodnotených 125 vzoriek (4 nevyhoveli), z ostatných členských štátov bolo analyzovaných 238 vzoriek (13 nevyhovujúcich) a z tretích krajín sa hodnotilo 234 vzoriek (7 nevyhovelo). Pri importných kontrolách z tretích krajín bolo odobratých 28 vzoriek, z toho 5 bolo nevyhovujúcich a neboli uvoľnené do colného režimu voľný obeh.

Aditívne látky boli zistené v sušenom ovocí (sušené slivky z Čile mali prekročený povolený limit konzervačnej látky kyseliny benzoovej), v ovocných zmesiach (zmes kandizovaného ovocia za Španielska- kyselina sorbová). V čalamáde a kvasenej kapuste bol zistený taktiež nadlimitný obsah kyseliny benzoovej a sorbovej. V sterilizovanej zelenine bol zistený nadlimitný obsah sladidiel- sacharínu (sterilizovaná čalamáda) a konzervačné látky (sterilizovaná kapusta s feferónkami).

Obsah **kontaminantov** bol analyzovaný v 7 výrobkoch . Dve vzorky sušených fig z Turecka obsahovali nadlimitné množstvo aflatoxínu B1 a sumu aflatoxínov. Hroziarka z Iránu, Turecka a Indie mali vyšší obsah ochratoxínu. V mrazených jahodách z ČR boli zistené rezíduá pesticídov a chladenom špenáte bolo nadlimitné množstvo kadmia.

Častým nedostatkom bolo **označenie výrobkov**, bolo zistené v 13 prípadoch. Chýbalo označenie SO₂, v blízkosti názvu nebol uvedený údaj“s cukrom a sladidlom“, v zložení neboli uvedené farbivá, konzervačné látky alebo sladidlá, ktoré boli zistené počas analýz. Napr., sušené brusnice mali v zložení uvedený obsah cukru, teda sa nemohlo jednať o sušené ovocie, na sterilizovanom ovocí a zelenine chýbal údaj o pevnom podiele (Zámocké zeleninové lečo) , o obsahu SO₂ (Zemplínsky šalát), chýba označenie konzervačnej látky (sladká čalamáda, kvasená kapusta, čalamáda Kapp, rajčinový pretlak, čalamáda, karfiol v octe), chýba uvedenie skladovacích podmienok (brusnicový pretlak) a iné nedostatky.

Senzorické nedostatky boli zistené v 9 vzorkách. Broskyňový kompót z Číny mal cudziu, horkú chuť a z Grécka mal kovovú príchuť. Dve vzorky sušených fig z Grécka boli scvrknuté, vysušené, nevhodné na ľudský konzum. Tuniské datle mali cudziu chuť, v

sušených jablkách a figách bol zistený výskyt škodcov v rôznych vývojových štádiách, sušené jablkové krúžky mali zmenenú, nakvasenú chuť.

Porušenie **fyzikálno-chemických ukazovateľov** bolo zistené v 1 prípade. Sterilizovaná fazuľa v rajčinovej šťave mala poškodenú vnútornú časť plechovky.

Nedostatky pri kontrole **alergénov** boli zistené v 4 prípadoch- nevyznačenie obsahu orechov a SO₂ na obale výrobkov.

Tematická kontrola obchodnej kvality citrusových plodov č. 233

Na základe požiadavky ŠVPS SR, OOT č. 202/2011-382 vykonali v termíne 1.2. až 28.2. 2011 inšpektori autorizovaní na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny 184 kontrol obchodnej kvality citrusových plodov. Kontroly boli uskutočnené vo veľkoobchodných skladoch a v maloobchodných predajniach. Inšpektori vykonali 550 hodnotení plodov na mieste. Z 550 vzoriek hodnotených na mieste 34 vzoriek nevyhovelo. Nedostatky boli zistené v označení a v minimálnych požiadavkách. V laboratóriách ŠVPÚ bol stanovený obsah šťavy u piatich vzoriek.

Tematická kontrola programu „Školské ovocie“ č. 235

V období 16.5. až 20.6. 2011 vykonali inšpektori RVPS 41 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny a zloženia štiav prostredníctvom kontroly údajov uvedených v označení ovocných štiav dodávaných do škôl v rámci programu „Školské ovocie“. Kontroly boli vykonané u 28 pestovateľov, distribútorov, výrobcov.

V rámci tematickej kontroly bolo v zmysle zákona 491/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov vykonaných 22 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny u 22 distribútorov, pričom bolo vykonaných 55 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste. Prekontrolovaných bolo 57 900,0 kg čerstvého ovocia a zeleniny, a to jablká, hrušky, čerešne, broskyne, slivky, mrkva a rajčiaky. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

V zmysle zákona č. 152/1995 Z. z., v znení neskorších predpisov bolo vykonaných 19 kontrol označenia ovocných štiav a pretlakov u 18 distribútorov. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky v zložení vyznačenom v označení štiav.

Tematická kontrola zameraná na akciový predaj čerstvého ovocia a zeleniny č. 240/1

Kontroly vykonali autorizovaní inšpektori RVPS na základe požiadavky ŠVPS SR č. 1405/2011-382 zo dňa 28.6. 2011 v období 1.7. až 31.8. 2011. Kontroly boli zamerané na predaj tovaru v akciách, zlacneného tovaru, ktorý väčšinou predajcovia umiestňujú samostatne, oddelene od ostatného čerstvého ovocia a zeleniny.

Inšpektori vykonali spolu v rámci SR 197 tematických kontrol, pri ktorých bolo hodnotených 850 plodín. Z 850 plodín bol zistený predaj 252 plodín, ktoré nevyhoveli požiadavkám noriem. Celkovo bolo prekontrolovaných 19 885,55 kg plodín, z čoho 2 806,42 kg nevyhovelo požiadavkám noriem. Z plodín boli najviac hodnotené papriky, spolu 113, z čoho 39 dávok nevyhovelo požiadavkám normy. Z 96 dávok jablák 30 dávok nevyhovelo požiadavkám normy, z 80 dávok rajčiakov 8 nevyhovelo požiadavkám normy. Najčastejšie nedostatky boli v čerstvosti, zdravotnom stave (výskyt plesní a hniloby), otláčení a v označení.

Tematická kontrola zameraná na akciový predaj čerstvého ovocia a zeleniny č. 240/2

Kontroly vykonali autorizovaní inšpektori RVPS na základe požiadavky ŠVPS SR č. 2959/2011-382 zo dňa 29.11. 2011 v období 1.12. až 31.12. 2011. Kontroly boli zamerané na predaj tovaru v akciách, zlacneného tovaru, ktorý väčšinou predajcovia umiestňujú samostatne, oddelene od ostatného čerstvého ovocia a zeleniny.

Inšpektori vykonali spolu v rámci SR 118 tematických kontrol, pri ktorých bolo hodnotených 482 plodín. Z týchto bol zistený predaj 55 plodín, ktoré nevyhoveli požiadavkám noriem. Celkovo bolo prekontrolovaných 19 289,41 kg plodín, z čoho 628,94 kg nevyhovelo požiadavkám noriem. Z plodín boli najviac hodnotené jablká – 54 dávok, z toho 8 dávok nevyhovelo požiadavkám normy. Bolo hodnotených 47 dávok mandarínok, z čoho 4 dávky nevyhoveli požiadavkám normy. Z 46 dávok papriky zeleninovej a rajčiakov, nevyhovelo u papriky 6 dávok a u rajčiakov 3 dávky. Najčastejšie nedostatky boli v čerstvosti, zdravotnom stave (výskyt plesní a hniloby), otláčení, chyby pokožky a nedostatky v označení.

Celkové porovnanie počtu kontrol

Tabuľka č. 17

Subjekt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
Prvovýroba	275	154	175	131	148	124	94	111	118,1
Veľkoobchod	670	382	529	351	470	395	469	478	101,9
Maloobchod	1 814	1 154	2 860	2 275	2 572	2 521	2 932	2 651	90,4
Iné	-	-	152	373	467	120	103	112	108,7
Spolu	2 759	1 690	3 716	3 130	3 657	3 160	3 598	3 352	93,2

Prameň: ŠVPS SR

Celkové porovnanie počtu kontrol na mieste

Tabuľka č. 18

Subjekt	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2010/09
Prvovýroba	383	375	338	260	363	314	206	284	137,9
Veľkoobchod	1 478	1 318	1 792	1 481	1 685	1 614	1 763	1 763	100,0
Maloobchod	4 580	4 636	12 496	11 802	13 079	13 070	13 905	12 681	91,2
Iné	-	-	374	368	1 063	346	201	238	118,4
Spolu	6 441	6 329	15 000	13 911	16 190	15 344	16 075	14 966	93,1

Prameň: ŠVPS SR

Počet a percento nevyhovujúcich vzoriek hodnotenia na mieste

Tabuľka č. 19

Subjekt	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Prvovýroba	10 / 2,9	6 / 2,3	4 / 1,1	9 / 2,9	0 / 0	3 / 1,1
Veľkoobchod	174 / 9,7	92 / 6,2	75 / 4,4	83 / 5,1	54 / 3,1	53 / 3,0
Maloobchod	1 650 / 13,2	1 200 / 10,2	1 327 / 10,1	1 122 / 8,6	1 181 / 8,5	1 291 / 10,2
Iné	35 / 9,3	2 / 0,5	7 / 0,6	3 / 0,9	3 / 1,5	1 / 0,4
Spolu	1 869 / 12,5	1 300 / 9,3	1 413 / 8,7	1 217 / 7,9	1 238 / 7,7	1 348 / 9,0

Prameň: ŠVPS SR

V roku 2011 prišlo k poklesu počtu kontrol oproti predošlému roku o 246 kontrol. Počet kontrol zhody bol oproti predošlému roku nižší o 1 109. Na jednu kontrolu vychádza v priemere 4,5 hodnotení na mieste. Počet nevyhovujúcich vzoriek bol 1 348, čo je oproti

predošlému roku o 110 vzoriek viac. Porušenosť predstavuje 9 %. Nálezy o nezhode boli vydané na 140 219,54 kg, čo je zvýšenie oproti predošlému roku o 62 685,44.

Porovnanie nevyhovujúceho množstva tovaru pri hodnotení na mieste (kg)

Tabuľka č. 20

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
kg	327 531,62	259 835,9	209 091,21	77 534,10	140 219,54	180,8

Prameň: ŠVPS SR

2.4.2. Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého ovocia, zeleniny

ŠVPS vykonáva kontrolu zdravotnej neškodnosti surovín a potravín rastlinného pôvodu v zmysle Zákona č. 152/95 o potravinách v znení neskorších predpisov a Nariadení Rady (ES) č. 178/2002, č. 852/2004 a č. 882/8004.

Kontrola čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov

V roku 2011 bolo v laboratóriách ŠVPÚ analyzovaných spolu **755 vzoriek** čerstvého ovocia a zeleniny. Z toho **nevyhovujúcich bolo 16 vzoriek**, čo je 2,1 %. Oproti roku 2010, kedy bolo hodnotených 797 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 20 (2,5 %), to predstavuje zlepšenie kvality hodnoteného čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov o 0,4 %.

Priamo od pestovateľov ovocia a zeleniny bolo odobratých 277 vzoriek, z nich boli 2 nevyhovujúce (0,8 %). V minulom roku sa odobralo od pestovateľov 264 vzoriek (menej o 13 ako v tomto roku) a z nich bolo 5 nevyhovujúcich (1,9%), z čoho vyplýva, že v domácej produkcii ovocia a zeleniny nastalo určité zlepšenie. Nevyhovela vzorka kelu pre prekročený obsah dusičnanov a hlávkový šalát pre zistenie rezíduí pesticídov.

V obchodnej sieti sa odobralo spolu 448 vzoriek, z toho 98 bolo domácej produkcie, 233 pochádzalo z ostatných krajín EÚ a 117 z tretích krajín. Nevyhovujúca bola 1 domáca vzorka, 8 z krajín EÚ a 2 z tretích krajín.

Pri importných kontrolách čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov bolo spolu odobratých 25 vzoriek, z toho boli 3 vyhodnotenú ako nevyhovujúce (mandarínky a granátové jablká z Turecka a zeleninová paprika z Macedónska).

Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené pri kontrole čerstvého ovocia, zeleniny a zemiakov patrilo, tak ako i v predošlých rokoch, predovšetkým prekročenie limitu rezíduí pesticídov (14 vzoriek) a dusičnanov (1 vzorka kelu z domácej produkcie), 1 vzorka zemiakov domácej produkcie bola nevyhovujúca v senzorických znakoch- mala až 38 % vnútorných chýb.

Rezíduá pesticídov boli zistené napr. v domácom hlávkovom šaláte a šalátových uhorkách, v čínskom pomele, tureckej fazuľke, granátových jablkách a mandarínkach, v španielskych broskyniach a špenáte, macedónskej zeleninovej paprike, bulharských šalátových uhorkách, citrónoch z Talianska, pomarančoch z Egypta a jahodách z ČR

Kontrola spracovaného ovocia, zeleniny a zemiakov

Analyzovaných bolo **786 vzoriek** spracovaného ovocia a zeleniny. Z toho **37 nevyhovelo** požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 4,7 %. V týchto komoditách nastalo mierne zlepšenie kvality (o 0,4 %) oproti roku 2010, kedy bolo odobratých 1 139 vzoriek a z toho bolo nevyhovujúcich 58, čo je 5,1 %.

Zo 786 odobratých vzoriek bolo 144 odobratých vo výrobe, z nich bolo 8 nevyhovujúcich. V obchodnej sieti bolo odobratých 601 vzoriek, z nich nevyhovovalo 24. Z domácej produkcie bolo 125 vzoriek (4 nevyhoveli), z ostatných členských štátov bolo 238 vzoriek (13 nevyhovujúcich) a z tretích krajín sa hodnotilo 234 vzoriek (7 nevyhovelo). Pri importných kontrolách z tretích krajín bolo odobratých 28 vzoriek, z toho 5 bolo nevyhovujúcich a neboli uvoľnené do colného režimu voľný obeh.

Aditívne látky boli zistené v sušenom ovocí (sušené slivky z Čile mali prekročený povolený limit konzervačnej látky kyseliny benzoovej), v jeho zmesiach (zmes kandizovaného ovocia zo Španielska- kyselina sorbová). V čalamáde a kvasenej kapuste bol zistený taktiež nadlimitný obsah k. benzoovej a k. sorbovej. Rovnako, v sterilizovanej zelenine (sterilizovaná čalamáda s vyšším obsahom sladidiel- sacharínu a v sterilizovanej kapuste s feferónkami) boli zistené konzervačné látky .

Obsah **kontaminantov** bol zistený v 7 výrobkoch . Dve vzorky sušených fig z Turecka obsahovali nadlimit aflatoxínu B1 a sumu aflatoxínov. Hroziarka z Iránu, Turecka a Indie mali vyšší obsah ochratoxínu. V mrazených jahodách z ČR boli zistené rezíduá pesticídov a chladenom špenáte bol nadlimit kadmia.

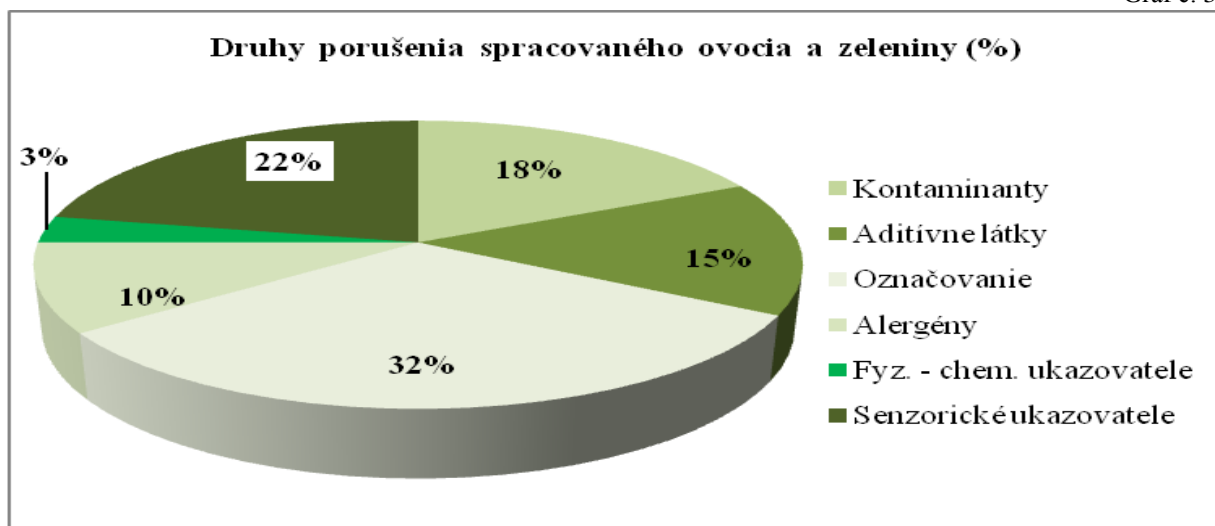
Častým nedostatkom bolo **označenie výrobkov**, ktoré bolo zistené v 13 prípadoch. Chýbalo označenie SO₂, v blízkosti názvu nebol uvedený údaj "s cukrom a sladidlom", v zložení neboli uvedené farbivá, konzervačné látky alebo sladidlá, ktoré boli zistené počas analýz.

Napr. sušené brusnice mali v zložení uvedený obsah cukru, teda sa nemohlo jednať o sušené ovocie, na sterilizovanom ovocí a zelenine chýbal údaj o pevnom podiele (Zámocké zeleninové lečo), o obsahu SO₂ (Zemplínsky šalát). Chýba označenie konzervačnej látky (sladká čalamáda, kvasená kapusta, čalamáda Kapp, rajčinový pretlak, čalamáda, karfiol v octe), chýba uvedenie skladovacích podmienok (brusnicový pretlak) a iné nedostatky.

Senzorické nedostatky boli zistené v 9 vzorkách. Broskyňový kompót z Číny mal cudziu, horkú chuť a z Grécka mal kovovú príchuť. Dve vzorky sušených fig z Grécka boli sevrknuté, vysušené, nevhodné na ľudský konzum. Tuniské datle mali cudziu chuť, v sušených jablkách a figách bol zistený výskyt škodcov v rôznych vývojových štádiách, sušené jablkové krúžky mali zmenenú, nakvasenú chuť.

Porušenie **fyzikálno-chemických ukazovateľov** bolo zistené v 1 prípade. Sterilizovaná fazuľa v rajčinovej šťave mala poškodenú vnútornú časť plechovky.

Nedostatky pri kontrole **alergénov** boli zistené v 4 prípadoch- nevyznačenie obsahu orechov a SO₂ na obale výrobkov.

Prameň: ÚKSÚP

2.5 Ceny zeleniny

Priemerné ročné ceny výrobcov zeleniny sa v roku 2011 medziročne zvýšili u dvanástich sledovaných druhov a u desiatich znížili. Najvyššie zvýšenie nastalo u karotky s vňaťou (+17,3 %), petržlenu s vňaťou (14,0 %) a rajčiakov. Zníženie cien, ktoré bolo menej výrazné, sa najviac prejavilo u papriky (-7,1 %) a šalátu (-4,1 %).

Priemerné ročné ceny výrobcov zeleniny

Tabuľka č. 21

Zelenina	2007 (Sk/t)	2008 (Sk/t)	2008 (€/t)	2009 (€/t)	2010 (€/t)	2011 (€/t)	Index 2011/10
Zeler s vňaťou	12 819	13 272	440,55	410,51	458,80	454,27	99,0
Zeler bez vňate	10 296	11 007	365,37	319,05	400,98	400,13	99,8
Červená repa	5 272	5 326	176,79	171,57	182,45	187,63	102,8
Karotka s vňaťou	13 327	13 867	460,30	486,54	542,27	636,14	117,3
Karotka bez vňate	6 750	7 115	236,17	145,59	261,70	266,56	101,9
Petržlen s vňaťou	12 163	13 275	440,65	466,53	598,36	681,96	114,0
Petržlen bez vňate	13 041	13 529	449,08	452,68	523,55	555,02	106,0
Cibuľa s vňaťou	30 254	30 368	1 008,03	1 099,39	1 116,44	1 144,79	102,5
Cibuľa bez vňate	9 130	8 372	277,90	249,97	291,43	274,93	94,3
Dyňa červená	6 117	5 821	193,22	198,12	224,56	222,55	99,1
Uhorky nakladačky	15 482	15 153	502,99	463,07	511,32	517,97	101,3
Uhorky šalátové	20 618	22 429	744,51	604,14	623,43	609,28	97,7
Rajčiaky konzumné	31 969	32 936	1 093,27	771,74	817,63	896,85	109,7
Rajčiaky priemyselné	3 507	3 597	119,40	128,78	140,28	154,76	110,3
Kaleráb s vňaťou	31 559	32 151	1 067,22	921,87	1 015,72	978,49	96,3
Kaleráb bez vňate	5 607	5 806	192,72	192,26	201,01	196,31	97,7
Kel hlávkový	7 333	8 018	266,15	243,43	267,78	277,87	103,8
Karfiol	14 246	15 099	501,19	507,16	524,47	547,17	104,3
Kapusta biela	5 264	5 002	166,04	151,10	238,75	230,33	96,5
Paprika zeleninová	18 628	20 738	688,38	693,94	853,99	793,29	92,9
Šalát hlávkový	41 461	39 426	1 308,70	1 293,91	1 288,89	1 236,67	95,9

Prameň: ŠÚ SR

0- neuskutočnený pohyb

prepočítací kurz SK na € je 1 €=30,126 Sk

Ceny výrobcov zeleniny v SR v roku 2011 (€/t)

Tabuľka č. 22

Zelenina	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer roka
Zeler s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	435,47	435,84	455,52	458,34	0,00	0,00	454,27
Zeler bez vňate	427,50	429,13	455,60	457,94	0,00	0,00	0,00	0,00	393,22	423,06	378,00	394,97	400,13
Červená repa	189,87	192,89	195,05	197,17	0,00	0,00	0,00	167,63	170,35	173,02	193,19	196,01	187,63
Karotka s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	629,92	635,23	640,25	630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	636,14
Karotka bez vňate	269,87	230,00	220,66	222,80	220,37	0,00	287,39	281,15	266,88	248,00	146,50	310,00	266,56
Petržlen s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	656,18	657,14	678,90	680,00	704,61	702,05	0,00	0,00	681,96
Petržlen bez vňate	466,37	462,92	530,00	600,00	565,96	0,00	594,93	579,23	585,87	597,50	524,00	524,46	555,02
Cibuľa s vňaťou	0,00	0,00	0,00	0,00	1 303,50	1 005,78	999,24	979,88	0,00	0,00	0,00	0,00	1 144,79
Cibuľa bez vňate	263,08	250,20	249,88	236,51	230,98	239,49	278,00	315,00	297,97	281,00	235,00	283,50	274,93
Dyňa červená	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	240,30	216,16	213,01	0,00	0,00	0,00	222,55
Uhorky nakladačky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	510,00	487,34	612,83	0,00	0,00	0,00	0,00	517,97
Uhorky šalátové	0,00	0,00	0,00	1 320,75	9960,55	498,20	396,10	354,84	408,78	510,92	541,03	0,00	609,28
Rajčiaky konzumné	0,00	0,00	0,00	1 662,22	1 656,87	955,92	854,11	684,789	636,53	674,33	683,23	0,00	896,85
Rajčiaky priemyselné	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	152,36	153,89	157,01	146,02	0,00	154,76
Kaleráb s vňaťou	0,00	0,00	1 108,68	1 231,15	1 312,75	896,00	721,90	702,05	707,64	0,00	0,00	0,00	978,49
Kaleráb bez vňate	207,13	208,89	207,26	198,96	0,00	192,66	191,06	190,53	194,02	195,99	190,00	186,00	196,31
Kel hlávkový	282,21	287,13	0,00	0,00	379,11	371,18	321,05	308,04	310,56	280,34	249,80	272,19	277,87
Karfiol	0,00	0,00	0,00	523,40	589,03	581,96	582,98	536,12	567,78	572,43	563,96	567,12	547,17
Kapusta biela	200,06	207,06	244,97	0,00	226,38	226,00	247,29	274,00	239,90	240,00	224,55	195,00	230,33
Paprika zeleninová	0,00	0,00	0,00	2 741,75	2 694,05	1 242,05	823,00	537,15	544,50	558,74	564,96	0,00	793,29
Šalát hlávkový	1 150,17	1 279,96	1 347,98	1 301,80	939,74	728,61	0,00	0,00	905,12	1 013,74	997,78	1 097,06	1 236,67

0,00- neuskutočnený pohyb

Prameň: ŠÚ SR

2.6 Zahraničný obchod so zeleninou

2.6.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu

V roku 2011 sa dovoz zeleniny medziročne zvýšil o 1,6 % na 265 986 t. Najvyšší podiel na dovoze mala mrkva (20,3 %), kapusta s karfiolom a brokolicou (18,7 %), cibuľa (12,1 %) a rajčiaky (11,2 %).

Vývoz zeleniny klesol o 49,9 % na 28 115 t. Najväčší objem vývozu predstavovala zelenina varená, mrazená (43,2 %), ostatná zelenina čerstvá alebo chladená (17,3 %) a cibuľa (12,1 %).

Záporná hodnota salda zahraničného obchodu sa zvýšila o 11,2 % na -140 862 tis. €.

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou

(CS 0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 23

Rok	Údaje v tonách			Údaje v tis. €		
	Vývoz	Dovoz	Rozdiel	Vývoz	Dovoz	Saldo
1999	49 955	65 265	-15 310	23 200	29 634	-6 732
2000	46 827	85 482	-38 655	22 907	31 138	-8 231
2001	44 940	80 767	-35 827	28 845	40 487	-11 642
2002	47 958	95 149	-47 191	28 974	48 591	-19 617
2003	49 601	103 666	-54 065	26 227	47 234	-21 010
2004	42 282	137 695	-95 413	24 258	64 098	-39 840
2005	43 157	148 110	-104 953	32 927	85 231	-52 305
2006	49 932	191 696	-141 764	38 022	117 446	-79 425
2007	48 308	218 716	-170 408	40 749	132 765	-92 017
2008	51 682	248 774	-197 092	41 556	147 006	-105 451
2009	45 198	675 127	-629 929	35 793	143 752	-107 959
*2009	45 198	252 651	-207 453	35 793	143 752	-107 959
2010	56 751	261 884	-205 133	45 101	171 792	-126 691
2011	28 115	265 986	-237 871	24 618	165 480	-140 862

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MPRV SR k 20.3.2012

* odhad VÚEPP

Najväčší objem zeleniny (22,7 %) sme doviezli z Poľska. Z toho tvorila mrkva 41,3 % a kapusta s karfiolom a kelom 32,5 %. Česká republika bola druhým najvýznamnejším dovozcom (18,2 %), z toho mrkva tvorila 26,5 %, cibuľa s cesnakom a pórom 15,2 %, kapusta s karfiolom a kelom 14,7% a zelenina varená alebo mrazená 14,6 %. Z Nemecka sme priviezli 11,6 % dovozu zeleniny, z toho tvorila cibuľa s cesnakom a pórom 25,5 %, kapusta s karfiolom a kelom 20,1 %, uhorky 13,0 % a rajčiaky 10,5 %. Zo Španielska sme doviezli 8,2 % objemu zeleniny, tento objem tvorili hlavne rajčiaky (44,3 %), uhorky (16,9 %) a ostatná zelenina (14,1 %). Piatym najväčším dovozcom zeleniny bolo Maďarsko (6,2 %), uhorky tvorili 34,2 % a ostatná zelenina 27,4 %. Z Holandska prišlo 9,5 % dovozu zeleniny, z toho tvorili rajčiaky 30,1 %, cibuľa s cesnakom a pórom 24,0 %, mrkva 17,0 % a kapusta s karfiolom a kelom 10,5 %. Z Talianska sme doviezli 5,6 % dovozu zeleniny, z toho 26,6 % tvorila mrkva, 26,2 % kapusta s karfiolom a kelom a 23,0 % rajčiaky.

Z tretích krajín prišlo 5,5 % z celkového dovoz čerstvej zeleniny, z toho takmer polovicu (47,8 %) tvorili melóny (doviezli sa hlavne z Južnej Afriky-61,1 % a Macedónska-21,6 %).

Necelých 15 % dovozu tvorila cibuľa (dovoz hlavne z Číny-71,0 %) a 10 % dovozu tvorili rajčiaky (z Maroka-88,7 %).

Vývoz zeleniny v roku 2011 výrazne klesol. Oproti roku 2010 sa znížil o viac ako polovicu. Takmer polovica vývozu zeleniny smerovala do Maďarska (47,7 %). Tvorila ju zelenina varená alebo mrazená (38,4 %), cibuľa, cesnak a pór (21,1 %) a rajčiaky (15,2 %). Druhým významným odberateľom bola Česká republika, kam smerovalo 28,7 % vývozu zeleniny tvorenej hlavne zeleninou varenou alebo mrazenou (56,1 %) a ostatnou zeleninou (15,5 %).

Vývoz zeleniny do tretích krajín tvoril 2,3 % z celkového vývozu čerstvej zeleniny. Najväčší podiel (45,9 %) mala ostatná zelenina čerstvá alebo chladená, smerovala hlavne (45,6 %) do Švajčiarska. Zelenina varená vo vode alebo pare predstavovala 40,1 % vývozu do tretích krajín a vyviezla sa do Chorvátska (16,8 %) a Srbska (15,5 %). Cibuľa tvorila 13,8 % tohto vývozu a vyviezla sa na Ukrajinu.

Celkový dovoz vybraných druhov zeleniny do SR (t)

Tabuľka č. 24

Položka CS	Zelenina	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
0702 00 00	Rajčiaky	29 292	41 246	37 702	31 255	29 875	95,6
0703 10	Cibuľa	23 495	22 308	19 646	24 962	27 901	111,8
0703 20 00	Cesnak	3 119	2 922	2 653	2 027	1 979	97,6
0703 90 00	Pór	2 258	2 562	2 372	2 131	2 300	107,9
0704 10	Karfiol, brokolica	10 790	13 850	12 415	9 516	10 679	112,2
0704 20 00	Ružičkový kel	586	756	620	538	651	121,0
0704 90 10	Kapusta biela, červená	24 594	24 158	27 047	37 886	27 226	71,9
0705	Šalát hlávkový	3 705	5 876	6 335	5 799	5 892	101,6
0706 10 00	Mrkva	19 970	20 755	18 773	18 470	22 508	121,9
0707 00	Uhorky	12 657	15 630	*18 197	18 208	14 616	80,3
0708	Strukoviny	1 154	552	2 634	3 511	2 342	66,7
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená	20 243	22 829	26 369	26 340	27 737	105,3
0710	Zelenina varená alebo zmrazená	17 755	17 555	18 580	24 769	18 501	74,7
0711	Zelenina dočasne konzervovaná	356	299	409	418	699	167,2
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku	1 791	2 446	2 824	2 388	2 571	107,7
0807	Melóny	28 178	32 593	32 166	29 800	27 741	93,1
2001	Zelenina v octe	10 521	9 127	8 688	8 777	10 218	116,4
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe	4 931	5 431	5 291	6 724	6 008	89,4
2004 90	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, mrazená	1 761	1 975	2 576	2 293	2 660	116,0
2005	Ostatná zel. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená	19 803	21 484	19 392	23 542	22 365	95,0
2006 0010	Konzervovaný zázvor	29	-	-	28	30	107,1
2009 50	Rajčinová šťava	1 189	729	559	634	742	117,0
2103 20 00	Kečup	6 815	7 035	8 383	8 820	8 034	91,1

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MPRV SR k 20.3.2012

* odhad VÚEPP

V roku 2011 sa medziročne výrazne zvýšil dovoz zeleniny dočasne konzervovanej (+67,2 %), mrkvy (+21,9 %) a ružičkového kelu (+21,0 %). Naopak, významne klesol dovoz strukovín (-33,3 %), kapusty (-28,1) a varenej zeleniny (-25,3 %).

Vývoz kečupu vzrástol medziročne takmer osemnásobne, vývoz zeleniny sušenej alebo drvenej skoro dvojnásobne, vývoz šalátu hlávkového o 73,4 % a ružičkového kelu o 50,0 %. Nárast vývozu sa realizoval u šiestich sledovaných druhov zeleniny. Pokles ostatných 16 druhov bol výrazný. Vývoz póru klesol 27 násobne, vývoz kapusty bielej a červenej o 81,0 %, uhoriek o 78,1 % V intervale od 50 do 70 % klesol vývoz ďalších piatich druhov zeleniny (rajčiaky, mrkva, rajčiaková šťava, ostatná zelenina a konzervované rajčiaky), v intervale od 30 do 50 % klesol vývoz štyroch druhov (cibuľa, zelenina varená, zelenina dočasne konzervovaná a strukoviny).

Celkový vývoz vybraných druhov zeleniny zo SR (t)

Tabuľka č. 25

Položka CS	Zelenina	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/10
0702 00 00	Rajčiaky	8 307	15 393	11 496	5 712	2 745	48,1
0703 10	Cibuľa	5 493	2 630	2 505	4 690	3 202	68,3
0703 20 00	Cesnak	434	242	138	227	210	92,5
0703 90 00	Pór	147	114	123	82	3	3,7
0704 10	Karfiol, brokolica	1 298	1 640	1 431	726	973	134,0
0704 20 00	Ružičkový kel	0	13	1	2	3	150,0
0704 90 10	Kapusta biela, červená	2 466	1 718	2 173	1 989	377	19,0
0705	Šalát hlávkový	124	141	220	199	345	173,4
0706 10 00	Mrkva	1 650	1 580	1 530	2 628	1 044	39,7
0707 00	Uhorky	2 493	1 756	1 975	2 448	535	21,9
0708	Strukoviny	925	630	342	1 137	571	50,2
0709	Ostatná zelenina						
	čerstvá alebo chladená	7 859	7 602	7 191	13 244	4 878	36,8
0710	Zelenina varená alebo zmrazená	13 760	14 556	12 637	21 221	12 152	57,3
0711	Zelenina dočasne konzervovaná	0	-	1	11	6	54,5
0712	Zelenina sušená, drvená alebo v prášku	111	167	109	96	184	191,7
0807	Melóny	1 594	1 774	1 688	1 594	372	23,3
2001	Zelenina v octe	4 319	4 486	3 648	3 471	2 908	83,8
2002	Rajčiaky konzervované inak ako v octe	2 643	2 665	1 692	2 561	810	31,6
2004 90	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, mrazená	12	46	53	225	215	95,6
2005	Ostatná zelen. konzervovaná inak ako v octe, nemrazená	4 007	6 961	6 704	8 194	10 997	134,2
2006 0010	Konzervovaný zázvor	-	-	-	-	-	-
2009 50	Rajčinová šťava	41	112	87	310	122	39,4
2103 20 00	Kečup	2 825	1 620	326	772	5 930	768,1

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MPRV SR k 20.3.2012

V zahraničnom obchode so spracovanou zeleninou v roku 2011 predstavoval dovoz 50 027 t (-1,5 % v porovnaní s rokom 2010), vývoz 20 982 t (+35,1 %). Trvale záporné saldo dosiahlo hodnotu 34 mil. €, čo je o 4 mil. € menej ako v roku 2010.

V dovoze so spracovanou zeleninou polovicu objemu (44,7 %) tvorila ostatná zelenina konzervovaná nie v octe. Dovozy prevládali z Českej republiky (26,6 %), Maďarska (21,6 %) a Poľska (17,2 %). Zelenina konzervovaná v octe tvorila 20,4 % objemu dovezenej spracovanej zeleniny, prišla hlavne z Českej republiky (33,9 %), Nemecka (15,2 %), Maďarska a Poľska (po cca 12,0 %).

Ostatná zelenina konzervovaná nie v octe tvorila aj vo vývoze najväčší objem (52,4 %). Smerovala takmer výlučne do Českej republiky (88,3 %). Druhou najviac vyvezenou spracovanou zeleninou bol kečup a iné omáčky z rajčiakov (28,3 %) a mierila hlavne do Maďarska (88,8 %).

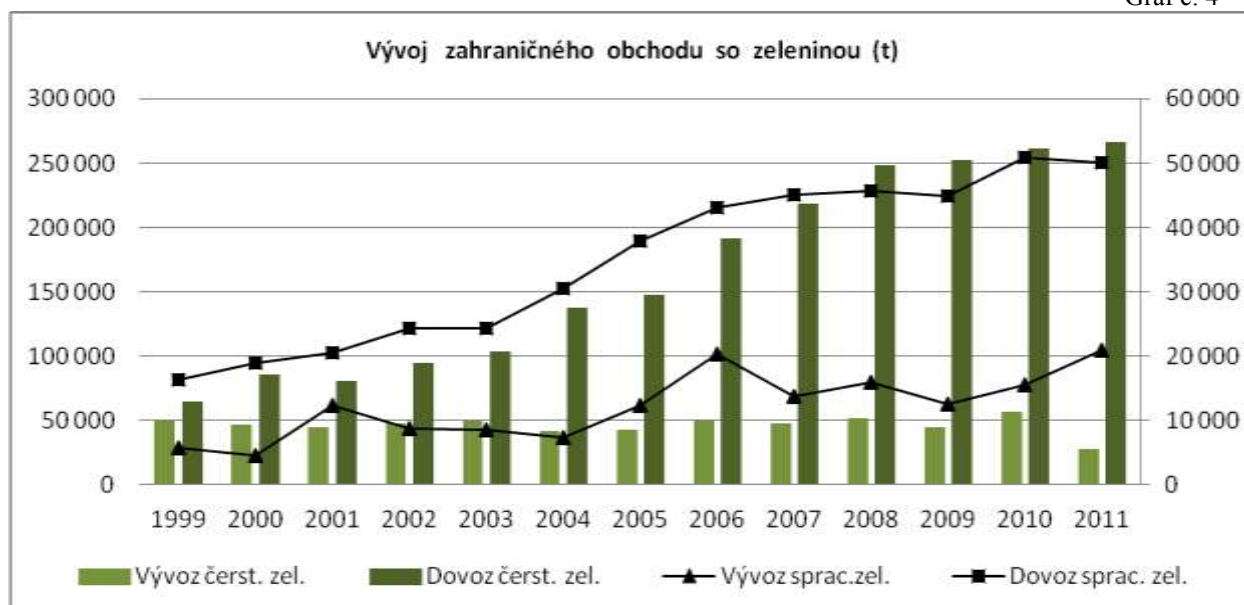
Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou (CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Tabuľka č. 26

Rok	Údaje v tonách			Údaje v tis. €		
	Export	Import	Rozdiel	Export	Import	Saldo
1999	5 744	16 422	-10 678	6 108,2	15 823,3	-9 715,2
2000	4 664	18 898	-14 234	5 018,0	18 629,3	-13 611,4
2001	12 420	20 612	-8 192	10 890,8	20 431,2	-9 540,4
2002	8 862	24 410	-15 548	8 150,9	22 450,2	-14 299,3
2003	8 520	24 404	-15 884	7 064,2	21 924,9	-14 860,7
2004	7 441	30 494	-23 053	5 799,4	29 069,9	-23 270,6
2005	12 420	37 815	-25 395	10 481,6	37 038,5	-26 556,9
2006	20 342	43 182	-22 840	15 591,2	45 004,7	-29 413,5
2007	13 847	45 023	-31 176	15 299,4	46 422,6	-31 123,2
2008	15 890	45 783	-29 893	13 658,1	47 294,2	-33 636,1
2009	12 509	44 888	-32 379	10 788	46 482	-35 694
2010	15 535	50 790	-35 255	12 621	49 644	-37 023
2011	20 982	50 027	-29 045	16 612	50472	-33 860

Prameň Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MPRV SR k 20.3.2012

Graf č. 4

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MPRV SR k 20.3.2012

2.6.2 Zahraničný obchod SR s krajinami EÚ

Bilancia zahraničného obchodu SR so zeleninou s EÚ (CS 0702 – 0712, 0807)

Tabuľka č. 27

Rok	Krajiny	Údaje v tonách			Údaje v tis. €		
		Odoslanie	Prijatie	Rozdiel	Odoslanie	Prijatie	Saldo
2003	EÚ-15	1 328	38 368	-37 040	4 075	19 917	-15 842
2004	EÚ-25	29 955	124 123	-94 168	18 920	52 453	-33 534
2005	EÚ-25	41 926	134 108	-92 182	30 351	71 140	-40 788
2006	EÚ-27	49 103	168 733	-119 630	36 161	98 678	-62 517
2007	EÚ-27	47 154	191 754	-144 600	38 621	111 234	-72 613
2008	EÚ-27	49 223	219 088	-169 865	38 970	123 326	-84 356
2009	EÚ-27	44 366	664 982	-620 616	34 181	122 195	-88 014
*2009	EÚ-27	44 366	226 286	-181 920	34 181	122 195	-88 014
2010	EÚ-27	56 214	241 401	-185 187	43 584	153 474	-109 890
2011	EÚ-27	27 470	251 302	-223 832	23 226	152 012	-128 786

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MPRV SR k 20.3.2012

* odhad VÚEPP

V zahraničnom obchode s čerstvou a spracovanou zeleninou sú pre SR hlavnými obchodnými partnermi členské krajiny EÚ. V roku 2011 podiel dovozu 94,5 % čerstvej zeleniny bol z EÚ a 97,7 % vývozu smerovalo do krajín EÚ.

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovanou zeleninou s EÚ
(CS 2001, 2002, 2004 90, 2005, 2009 50, 2103 20)

Tabuľka č. 28

Rok	Krajiny	Údaje v tonách			Údaje v tis. €		
		Odoslanie	Prijatie	Rozdiel	Odoslanie	Prijatie	Saldo
2003	EÚ-15	185	9 661	-9 476	149	8 507	-8 358
2004	EÚ-25	7 412	29 352	-21 940	5 760	28 073	-22 313
2005	EÚ-25	12 342	36 668	-24 326	10 390	35 554	-25 164
2006	EÚ-27	19 495	42 123	-22 628	14 345	43 459	-29 114
2007	EÚ-27	12 432	43 713	-31 281	13 792	44 843	-31 051
2008	EÚ-27	15 209	44 339	-29 130	12 996	45 984	-32 988
2009	EÚ-27	12 202	43 560	-31 358	10 491	45 027	-34 536
2010	EÚ-27	14 852	48 017	-33 165	12 010	47 451	-35 441
2011	EÚ-27	20 561	46 892	-26 331	16 163	47 587	-31 424

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MPRV SR k 20.3.2012

Prijatie spracovanej zeleniny z krajín EÚ tvorilo 93,7 % z celkového dovozu spracovanej zeleniny a odoslanie 98,0 % z jej celkového vývozu.

Prílohy

Produkcia zeleniny v EÚ (mil. t)

Krajiny	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Odhad 2011
EÚ-15	56,0	53,7	52,5	50,2	50,5	48,5	48,9	48,3	49,0
EÚ-12	13,1	13,5	12,1	12,5	11,9	12,5	12,8	12,2	12,5
EÚ-27	69,1	67,2	64,6	62,7	62,4	61,0	61,7	60,5	61,5

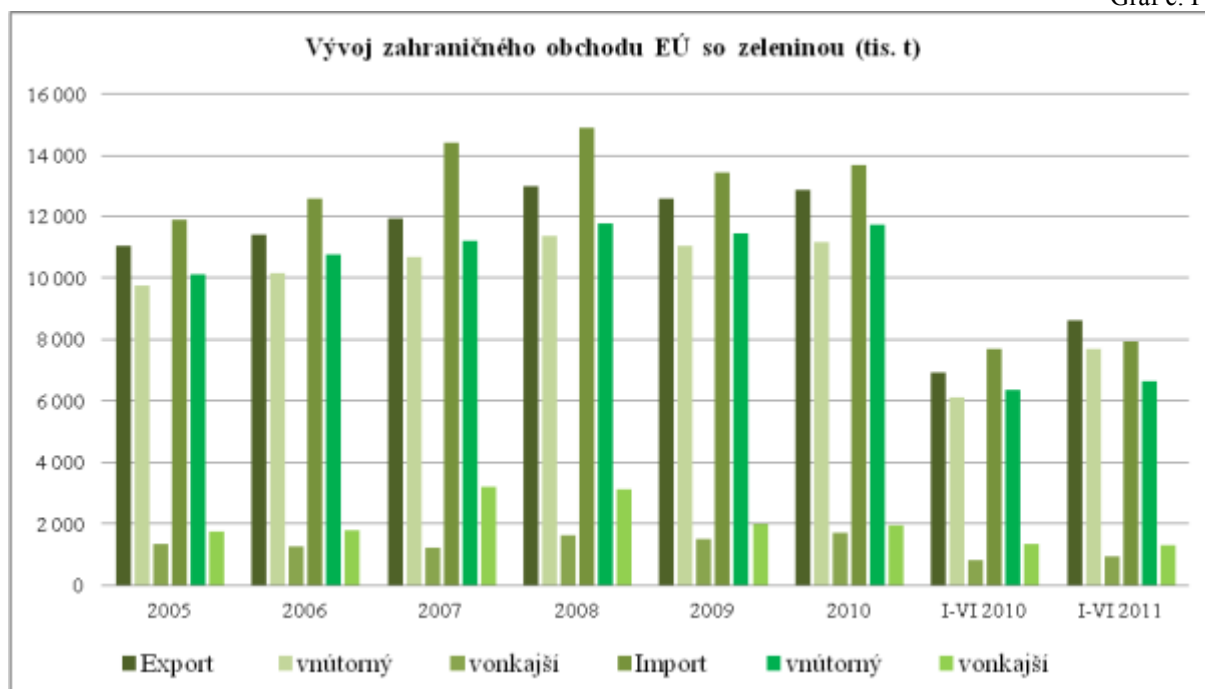
Prameň: Rynek owoców i warzyw, november 2011

Obchod EÚ s čerstvou zeleninou (tis. t)

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	I-VI 2010	I-VI 2011
Export	11 067	11 422	11 935	12 993	12 578	12 856	6 913	8 640
vnútorný	9 735	10 165	10 700	11 357	11 061	11 168	6 097	7 685
vonkajší	1 332	1 257	1 235	1 636	1 517	1 688	816	955
Hlavní exportéri								
Španielsko	3 224	3 506	3 209	3 427	3 444	3 364	2 099	2 425
Holandsko	3 163	3 209	3 522	3 783	3 606	3 828	1 915	1 957
Francúzsko ⁸	891	1 001	899	1 026	1 062	955	511	494
Import	11 911	12 567	14 415	14 893	13 418	13 684	7 683	7 940
vnútorný	10 126	10 774	11 207	11 791	11 443	11 755	6 355	6 621
vonkajší	1 758	1 793	3 208	3 102	1 975	1 929	1 328	1 319
Hlavní importéri								
Nemecko	2 871	3 055	3 077	3 193	3 084	3 143	1 753	1 871
Veľká Británia	1 635	1 644	1 984	1 763	1 616	1 599	845	1 107
Holandsko	894	902	1 006	906	924	902	500	576

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2010

Graf č. P1

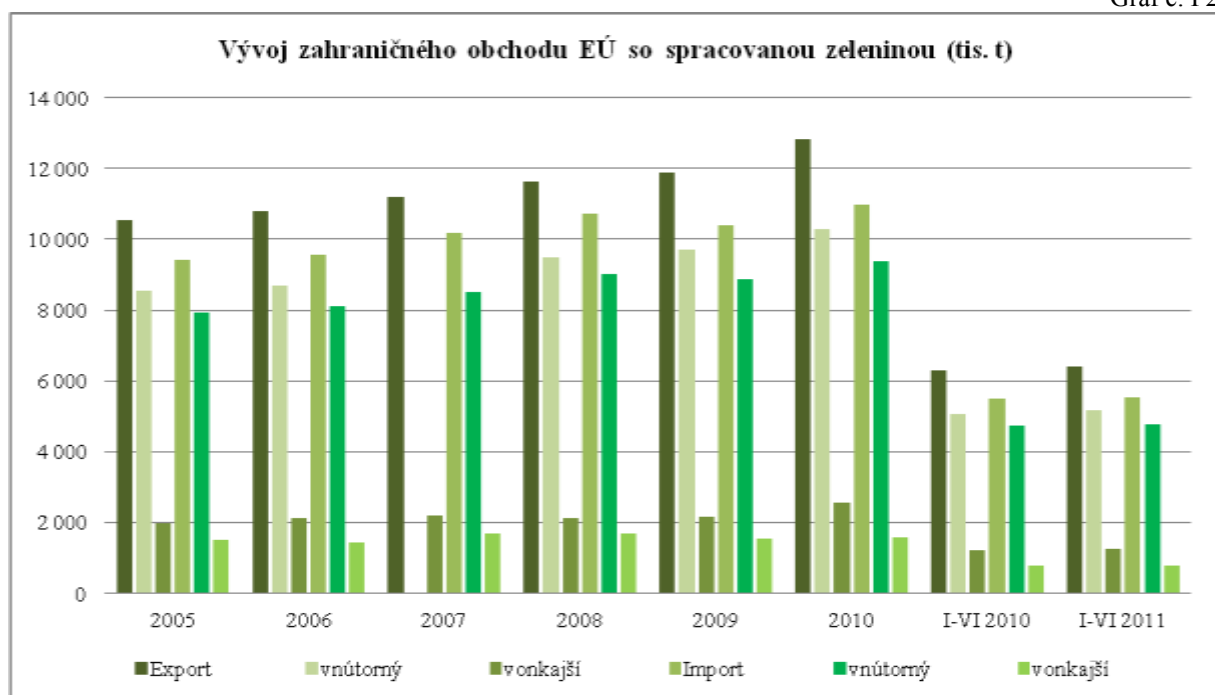
Obchod EÚ so spracovanou zeleninou (tis. t)

Tabuľka č. 35

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	I-VI 2010	I-VI 2011
Export	10 523	10 805	11 186	11 614	11 885	12 827	6 290	6 408
vnútorný	8 528	8 677	8 997	9 486	9 717	10 271	5 055	5 155
vonkajší	1 996	2 129	2 189	2 128	2 168	2 556	1 235	1 253
Import	9 426	9 574	10 191	10 704	10 405	10 964	5 517	5 530
vnútorný	7 930	8 123	8 509	9 008	8 863	9 396	4 749	4 759
vonkajší	1 496	1 451	1 682	1 696	1 542	1 586	768	771

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2010

Graf č. P2

Obchod EÚ s vybranými výrobkami zo zeleniny (tis. t)

EU Trade with Selected Vegetable Products

Tabuľka č. 36

Ukazovateľ	2006	2007	2008	2009	2010	I-IV 2010	I-IV 2011
Mrazená zelenina	2 393	2472	2584	2426	2504	1250	1307
vnútorný import	2 104	2143	2285	2200	2226	1113	1136
vonkajší import	289	329	299	226	278	137	171
Nakladaná zelenina	520	563	569	585	585	274	254
vnútorný import	243	280	273	294	294	157	162
vonkajší import	277	283	296	291	291	117	92
Konzervy	2 269	2431	2649	2419	2502	1249	1259
vnútorný import	1 803	905	2116	1951	2043	1032	1032
vonkajší import	466	526	533	468	459	217	227
Sušená zelenina	260	300	324	293	320	171	156
vnútorný import	158	180	197	186	203	114	98
vonkajší import	102	120	127	107	117	57	58
Spracované rajčiaky	1 636	1840	1869	1831	1900	957	971
vnútorný import	1 500	1600	1584	1528	1568	785	823
vonkajší import	136	240	285	303	332	172	148

Prameň: Rynek owoców i warzyw, december 2010

Výber z colného sadzovníka EÚ platný pre rok 2012

Položka CS	Názov tovaru	Zmluvné colné sadzby (%)
0702 00 00	Rajčiaky čerstvé alebo chladené	(⁴)
0703	Cibuľa, šalotka, cesnak, pór a iná cesnak. zel.	
	Cibuľa:	
0703 10 11	sadzačka	9,6
0703 10 19	ostatná	9,6
0703 10 90	šalotka	9,6
0703 20 00	Cesnak	9,6 + 120 €/100 kg/net (¹)
0703 90 00	Pór a iná cesnak. zel.	10,4
0704	Kapusta, karfiol, kel kučer., kaleráb a podobné jedlé plody	
0704 10 00	Karfiol a brokolica	(¹)
0704 20 00	Ružičkový kel	12
0704 90	Ostatné	
0704 90 10	Kapusta biela a červená	12 MIN 0,4 €/100 kg/net
0704 90 90	Ostatné	12
0705	Hlávkový šalát a čakanka	
0705 11 00	Hlávkový šalát obyčajný:	(²)
0705 19 00	Ostatné	10,4
0705 21 00	Čakanka šalátová	10,4
0705 29 00	Ostatná	10,4
0706	Mrkva, okrúhlica, šalátová repa, kozia brada, hľuzový zeler, red'kev	
0706 10 00	Mrkva a repy	13,6 (³)
0706 90	Ostatné	
0706 90 10	Hľuzový zeler	(⁴)
0706 90 30	Chren	12
0706 90 90	Ostatné	13,6

pokračovanie prílohy č. 2

Položka CS	Názov tovaru	Zmluvné colné sadzby (%)
0707 00	Uhorky a nakladačky	
0707 00 05	Uhorky šalátové	(⁵)
0707 00 90	Nakladačky	12,8
0708	Strukoviny, tiež vylúpané, čerstvé alebo chladené	
0708 10 00	Hrach	(⁶)
0708 20 00	Fazuľa	(²)
0708 90 00	Ostatné strukoviny	11,2
0709	Ostatná zelenina čerstvá alebo chladená	
0709 20 00	Špargľa	10,2
0709 30 00	Baklažán ¹	12,8
0709 40 00	Zeler iný ako hľuzový	12,8
0709 70 00	Špenát	10,4
0807	Melóny a papáje	
08071100-1900	Melóny	8,8
8072000	Papáje ¹⁹	bez cla

Prameň: Colný sadzovník pre rok 2012: Nariadenie Komisie (ES) č. 2006/2011

(1) — Od 1. januára do 31. mája: 8.

— Od 1. júna do 31. augusta: 13,6.

— Od 1. septembra do 31. decembra: 8.

(2) — Od 1. januára do 30. júna: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net

— Od 1. júla do 30. septembra: 13,6 MIN 1,6 €/100 kg/net.

— Od 1. októbra do 31. decembra: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

(3) Colná kvóta WTO: pozri prílohu 7.

(4) Tovar uvedený v tejto podpoložke musí spĺňať podmienky ustanovené v príslušných ustanoveniach Spoločenstva [pozri články 291 až 300 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93]

(5) Pozri prílohu 2

(6) — Od 1. januára do 31. mája: 8.

— Od 1. júna do 31. augusta: 13,6.

— Od 1. septembra do 31. decembra: 8.

(7) — Od 1. januára do 30. júna: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

— Od 1. júla do 30. septembra: 13,6 MIN 1,6 €/100 kg/net.

Od 1. októbra do 31. decembra: 10,4 MIN 1,6 €/100 kg/net.

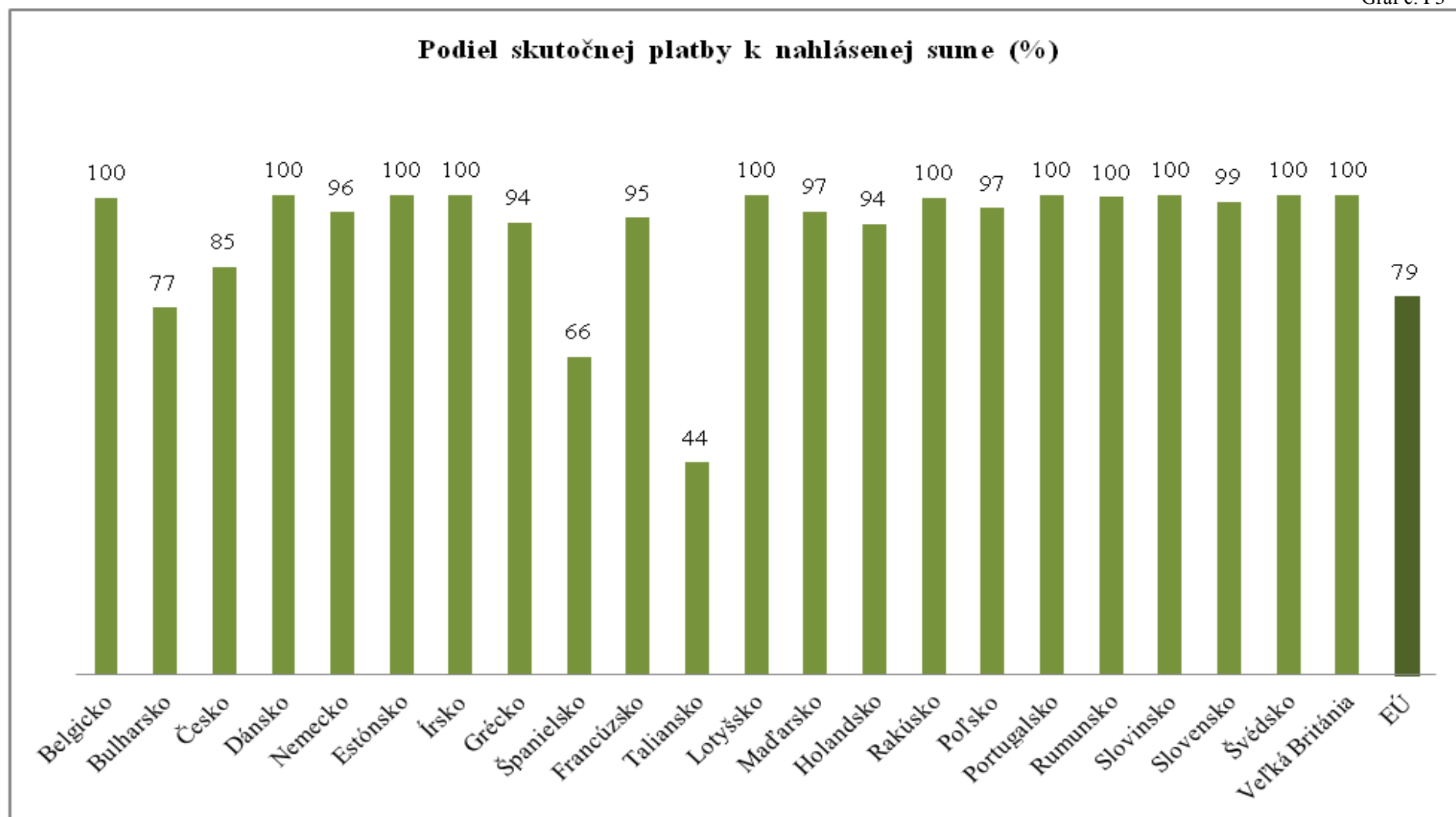
Podpora v súvislosti s krízou vyvolanou EHEC (tis. €)*

Členský štát	Suma nahlásená Komisii	Platby do 31. septembra 2011	Platby do 31. augusta 2012	Vyplatené množstvo ku koncu finančného roka 2011 (15. október)	Podiel skutočnej platby k nahlásenej sume (%)
Belgicko	3 606	3 423	3 590	3 590	100
Bulharsko	2 563	0	0	1 962	77
Česko	262	0	115	223	85
Dánsko	858	0	858	858	100
Nemecko	16 004	5 640	14 103	15 430	96
Estónsko	1	0	1	1	100
Írsko	13	0	13	13	100
Grécko	7 788	0	0	7 345	94
Španielsko	70 971	5 060	27 415	47 038	66
Francúzsko	1 655	231	739	1 578	95
Taliansko	34 625	0	0	15 321	44
Cyprus**	-	-	-	-	-
Lotyšsko**	57	0	0	57	100
Litva**	-	-	-	-	-
Luxembursko	-	-	-	-	-
Maďarsko	1 516	1 250	1 444	1 464	97
Malta**	-	-	-	-	-
Holandsko	27 181	0	0	25 550	94
Rakúsko	2 234	704	1 969	2 224	100
Poľsko	46 395	0	43 888	45 143	97
Portugalsko	5 244	5 244	5 244	5 244	100
Rumunsko	3 745	0	3 733	3 733	100
Slovinsko	193	0	193	193	100
Slovensko	536	0	0	529	99
Fínsko**	-	-	-	-	-
Švédsko	113	0	0	113	100
Veľká Británia	649	592	601	649	100
EÚ	226 210	22 143	103 906	178 257	79

Prameň: MPRV SR

*Výkonávacie nariadenia Komisie č. 585/2011, č. 768/2011, č. 769/2011

** Krajiny nezahrnuté do platby

Prameň: MPRV SR

Prehľad právnych predpisov vypracovaných MPRV SR uverejnených v Zbierke zákonov SR za rok 2010 je v správe Zelenina 2011, ktorá je k dispozícii na stránke www.vuepp.sk

Prehľad právnych predpisov vypracovaných Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR uverejnených v Zbierke zákonov SR za rok 2011 k 31.12.2011

- **101/2011 Z. z.** - Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov
- **137/2011 z. z.**- Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 373/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- **319/2011 Z. z.** - Nariadenie vlády Slovenskej republiky o podpore podnikania v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- **436/2011 Z. z.** - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
-
- **495/2011 Z. z.** - Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb, ktoré je v účinnosti od 1. januára 2012
- Metodický pokyn MPRV SR č. č. **387/2012-550** k nariadeniu vlády SR č. 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb v znení nariadenia vlády SR č. 495/2011 Z. z.
- Metodický pokyn MPRV SR č. č. **1106/2011-560** k nariadeniu vlády SR č. 488/2010 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.
- **144/2011 Z. z.** Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o vydaní výnosu o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka
- **210/2011 Z. z.** - Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o vydaní výnosu o poskytovaní mimoriadnej podpory producentom zeleniny
- **374/2011 Z. z.** - Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o vydaní výnosu, ktorým sa dopĺňa výnos Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 5. mája 2011 č. 536/2011-100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka

Prehľad právnych predpisov vypracovaných Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR uverejnených v Zbierke zákonov SR za rok 2012 k 23. 5. 2012

- **99/2012 Z. z.** - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o hlbokozmrazených potravinách

<p><u>Vydavateľ</u> MPRV SR Dobrovičova 12 812 66 Bratislava</p> <p>VÚEPP Trenčianska 55 824 80 Bratislava</p> <p>ISSN 1338-8010</p>	<p>Autor Ing. Eva Meravá e-mail: eva.merava@vuepp.sk tel: 02/582 43 350</p>	<p>©Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s autorom. Za úplnosť a správnosť uvádzaných informácií sa VÚEPP nezaručuje, ako aj nezodpovedá za škody vzniknuté na základe ich využívania.</p>
--	---	--